

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Наукова бібліотека

«Затверджую»

Ректор
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

проф. Буяк Б. Б.

“ _____ ” _____ 2021 р.

**Звіт роботи
наукової бібліотеки
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
за 2020 рік**

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Формування і організація бібліотечного фонду.....	5
Обслуговування користувачів та документовидача	9
Робота відділу обслуговування (абонементи)	10
Робота відділу обслуговування (читальні зали).....	11
Довідково-бібліографічна робота та інформаційне обслуговування	12
Автоматизація бібліотечних процесів та електронні ресурси	19
Корпоративні проекти.....	25
Науково-методична та науково-дослідна робота.....	25
Видавнича робота.....	27
Підвищення кваліфікації. Стажування.....	28
Популяризація університетської освіти та науки, профорієнтаційні та просвітницькі проекти ..	30
Міжнародна співпраця.....	37
Матеріально-технічна база бібліотеки	37
Нове у роботі бібліотеки.....	38

Вступ

Функціонування закладів вищої освіти, реалізація освітніх програм неможливі без використання інформаційних ресурсів бібліотек. Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка є науковим, навчально-допоміжним, інформаційним, культурно-освітнім структурним підрозділом університету, який створює простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу.

Бібліотека університету – не сховище навчальних і наукових матеріалів, а відкрита комунікаційно-комунікативна система, яка бере участь у педагогічно-виховному, міжкультурному обміні, а також в обміні як з внутрішніми структурними підрозділами навчального закладу (факультетами, кафедрами, побутовими службами), так і з іншими закладами освіти, видавництвами, бібліотеками тощо. Комунікативна діяльність бібліотеки спрямована на створення комфортного середовища для використання інформації; розвиток засобів внутрішніх та зовнішніх інформаційних зв'язків; формування інституалізованих і використання неінституалізованих каналів та засобів міжособистісного спілкування й обміну інформацією. Значну увагу бібліотека приділяє розвитку інформаційного потенціалу та забезпеченню інформаційних потреб користувачів.

Активне формування бібліотекою університету фонду електронних ресурсів сприяло швидкій та ефективній переорієнтації обслуговування читачів з режиму offline на режим online в умовах оголошеного карантину і дистанційної форми навчання студентів.

Місія бібліотеки: створення власних інформаційних ресурсів, організація та використання власних, вітчизняних і світових інформаційних ресурсів, забезпечення швидкого та зручного доступу до них.

Мета: забезпечити якісне і оперативне бібліотечно-бібліографічне та інформаційне обслуговування студентів, аспірантів, професорсько-викладацького складу, наукових працівників, співробітників та інших категорій користувачів, відповідно до їх інформаційних запитів для набуття якісної освіти, розробки новітніх технологій підготовки фахівців та здійснення наукових досліджень.

Своєю діяльністю бібліотека сприяє розбудові національного інформаційного науково-освітнього та культурного простору, реалізації державної політики у галузі освіти, науки і культури, дотримуючись принципів гуманізму і демократизму, пріоритету загальнолюдських цінностей і моралі.

Критерії діяльності:

Якість – забезпечення ефективного бібліотечного обслуговування всіх користувачів, використовуючи найвищі стандарти в організації діяльності.

Відкритість і доступність – підтримка принципу академічної свободи, організація відкритого доступу до бібліотечних та зовнішніх ресурсів.

Співробітництво – забезпечення прямого та зворотного зв'язку з усіма структурними підрозділами університету, підтримка академічних та дослідницьких програм, взаємодія з бібліотеками інших систем та відомств міста, регіону, органами науково-технічної інформації, громадськими організаціями, освітніми добродійними фондами тощо.

Інновації – запровадження сучасних досягнень в інформаційній галузі, новітніх інформаційних технологій, комп'ютеризація інформаційно-бібліотечних процесів.

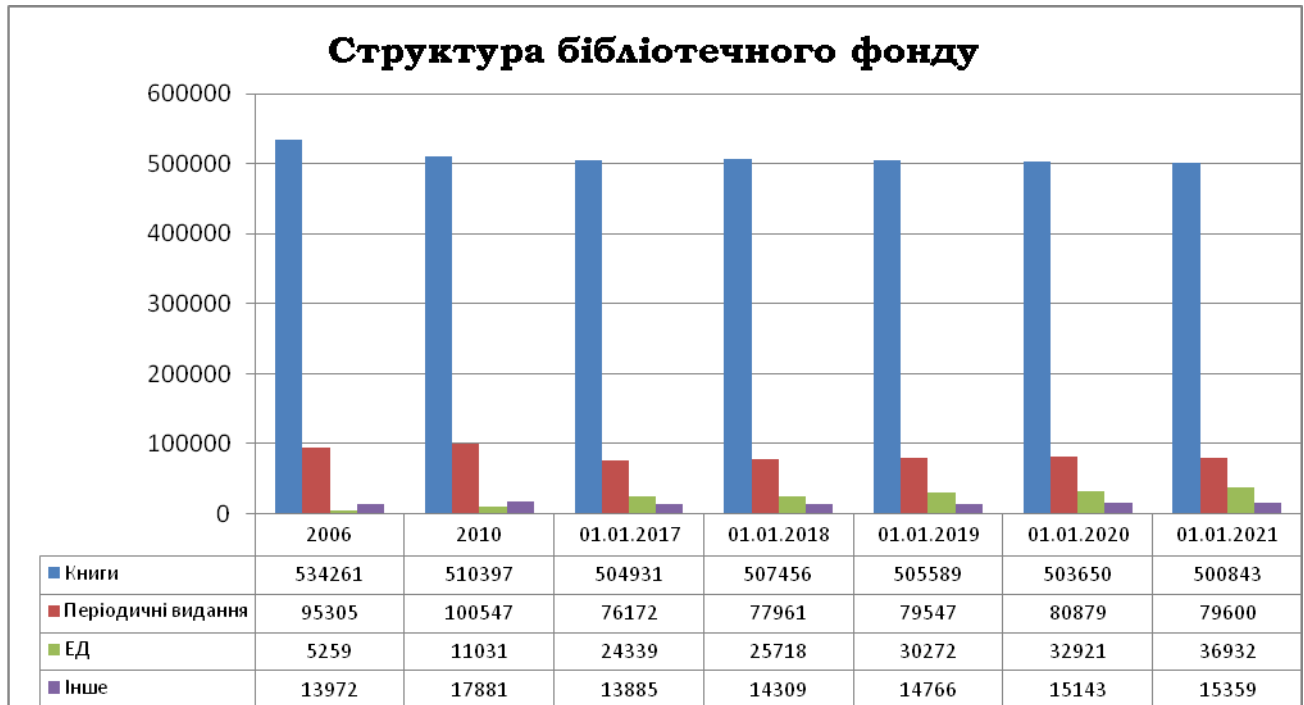
Завдання діяльності бібліотеки:

1. Формувати єдиний інформаційний простір задля підвищення якості інформаційного забезпечення навчально-виховної та наукової діяльності університету.
2. Формувати бібліотечний фонд відповідно до профілю університету та інформаційних потреб читачів.

3. Розвивати та впроваджувати сучасні інформаційні технології та ресурси.
4. Здійснювати самостійну та спільну з іншими організаціями і установами науково-дослідну, навчальну та організаційно-методичну роботу з питань книгознавства, інформатики, бібліотекознавства та бібліографії.
5. Розширювати номенклатуру бібліотечно-інформаційних послуг, удосконалювати традиційні та впроваджувати нові бібліотечні форми і методи роботи на основі новітніх інформаційних технологій та комп'ютеризації інформаційно-бібліотечних процесів.
6. Формувати та підтримувати позитивний імідж бібліотеки.
7. Брати участь у соціальних, культурних проектах, працюючи на посилення іміджу навчального закладу в освітньому просторі.

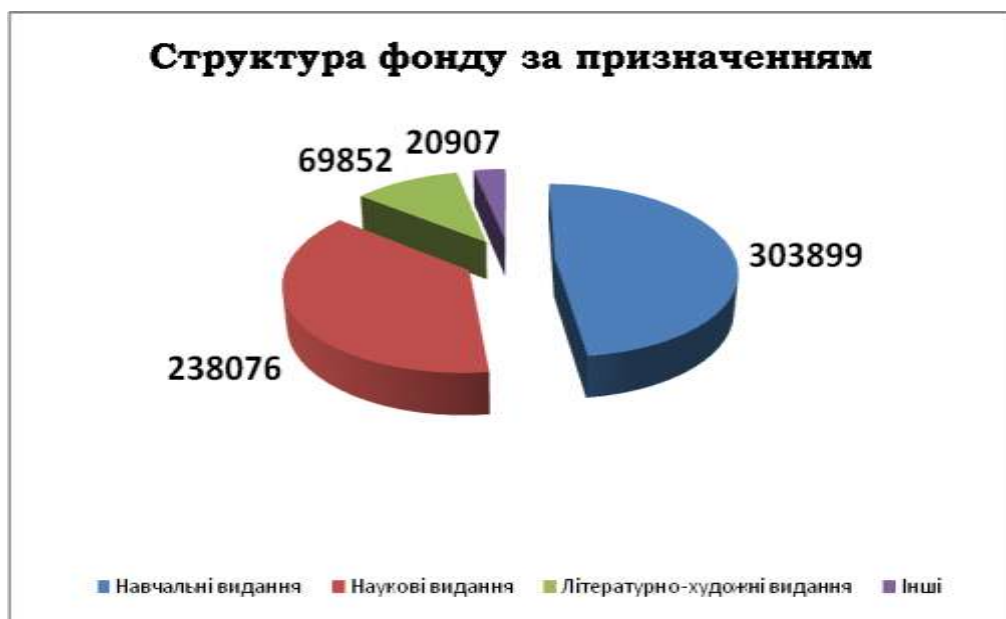
Формування і організація бібліотечного фонду

Інформаційно-документний ресурс бібліотеки містить дві взаємопов'язані та взаємодоповнюючі частини: базовий документний фонд (книги, періодичні видання тощо) та електронний контент.

Кількість ЕД у 2020 році зростає на 4131 документ і становить 36932 файли (дипломні і магістерські роботи, дисертації, автореферати дисертацій, фахові видання університету тощо).

За цільовим призначенням найбільшу частину бібліотечного фонду становлять навчальні видання – 48,0%, наукові – 37,6%, художні – 11,1% та інші – 3,3%.

Комплектування та облік бібліотечного фонду

Комплектування бібліотечного фонду здійснювалося на основі вивчення читацьких запитів, замовлень від факультетів (кафедр) університету, списків рекомендованої літератури з навчальних дисциплін. Періодично відділ надавав каталоги та прайси видавництв, книготорговельних організацій кафедрам для перегляду нових видань.

Упродовж 2020 року із різних джерел комплектування до фонду бібліотеки надійшло 7430 примірників документів (7640 док. надійшло у 2019 р.).

Вид документа	2019	2020
Книги	3168	2066
Журнали	1284	968
Газети (підшивки)	48	49
Дисертації	50	12
Мережні документи, що доступні користувачам бібліотеки	2643	4131
Інші документи	441	204

Спостерігаємо дещо негативну динаміку щодо комплектування фонду: на 3% зменшилася загальна кількість надходжень документів, а на 35% зменшилося надходження книг. Натомість майже на 64% зросло надходження електронних документів, що перш за все пов'язано з переходом університету на дистанційну форму роботи і зростанням попиту на цифровий контент.

На 1.01.2021 року книжковий фонд бібліотеки (на паперових носіях) становить 500843 примірники.

	На 01.01.2020р.	Надходження	Вибуття	На 01.01.2021р.
Книги, брошури	503650	2066	4873	500843
у т. ч.				
навчальної	258820	1255	4360	255715
наукової	175201	655	511	175345
художньої	69629	156	2	69783

Загалом у 2020 році оприбутковано книг на суму 285676,00 грн., що на 19272,00 грн. більше, ніж у 2019 році. На закупівлю необхідної навчальної і наукової літератури університет витратив 199134,00 грн. (це на 27401,00 грн. більше, ніж у 2019 році).

Оновлення книжкового фонду відбувається досить повільно через зростання вартості видань: середня вартість книги, придбаной у 2015 р. становила 79,00 грн., у 2019 р. – 202,5 грн., а у 2020 р. – 216,9 грн.

На передплату періодичних видань на 2020 рік було витрачено 119442,87 грн.

Всього передплачено 104 комплекти журналів і 11 – газет.

Для Етнографічно-меморіального музею Володимира Гнатюка с. Велеснів було підписано «Урядовий кур'єр», «Вільне життя», «Літературна Україна», «Дзвін», «Народна творчість та етнологія».

Головними джерелами книгопостачання у 2020 році були:

- Гельветика (ВД);
- Каравела(ПП);
- Нова Книга (ПП)
- Федчишин І. П. (ПП);
- Центр учбової літератури (ТОВ ЦУЛ);
- Циганко В. П. (ФОП).

У 2020 році викладачами університету у фонд бібліотеки було передано 150 примірників власних наукових і навчально-методичних праць на суму 8080,00 грн.

Окрім того, у фонд бібліотеки надійшло 480 прим. подарованих книг від юридичних та фізичних осіб, серед яких: Інститут мовознавства імені О. О. Потебні НАН України (14 прим.), Видавничий дім «Антиквар», Академія української преси (10 прим.), Національний Олімпійський комітет України (9 назв), Polski Centrum Kultury i Edukacji im. prof. Mieczysława Krępa (33 назви), Ротарі клуб Київ-сіті, Горніцький В. М. (116 прим.), доктор педагогічних наук, професор, перший проректор ТНПУ ім. В. Гнатюка Терещук Г. В. (48 прим.), директор наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Гаврилишин П. М. (16 прим.) та ін.

Активними дарувальниками були: доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Янкович О. І., кандидат філологічних наук Гінка Б. І., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Кодлюк Я. П., доктор історичних наук Куций І. П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри німецької філології та методики навчання німецької мови Рокіцька Н. В., приватний підприємець Смик В. В., доктор мистецтвознавства, професор, члену Національної спілки композиторів України Смоляк О. С., педагог, отаман-координатор Українського Буджацького козацтва Тимофеев В. Я., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету педагогіки і психології Чайка В. М., доктор географічних наук, професор, завідувачу кафедри геоєкології і методики навчання екологічних дисциплін Царик Л. П., краєзнавець, екскурсовод, музикант Цикляк Т. П. та ін.

123 книги було передано в бібліотеку на безоплатній основі різними інститутами та організаціями: Інститут спеціальної педагогіки НАПН України (18 прим.), Національний музей Голодомору-геноциду (59 прим.), Інститут проблем виховання НАПН України (45 прим.), Видавництво «Кліо» (1 прим.).

За актами заміни у фонд надійшло 26 примірників на суму 2460,00 грн.

За книгообміном отримано 80 прим. на суму 10514,00 грн. із бібліотек:

- Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського;
- Наукова бібліотека Ужгородського національного університету;

З обмінного фонду було відправлено 21 прим. документів до наукової бібліотеки Запорізького національного університету.

Із пропонуваними для обміну виданнями можна ознайомитися на сайті бібліотеки.

Режим доступу: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/exchange-fund>.

Фонд рідкісних та цінних документів НБ ТНПУ станом на 1.01.2021 р. становить 16117 примірників. Зберігається фонд в окремому приміщенні. 15758 документів представлено в електронному каталозі: книжкові видання – повністю, періодичні – частково. Режим доступу: <http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/DocSearchForm>.

Для забезпечення страхових копій, а також в наукових цілях продовжено оцифрування книг фонду. Всі оцифровані документи (138 одиниць збереження) представлено в інституційному репозитарії: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/659>.

Оновлення бібліотечного фонду навчальними виданнями в 2020 році:

$2312 / 303899 \times 100\% = 0,76\%$

Організація та збереження бібліотечного фонду

Збереження бібліотечних фондів є актуальним і складним завданням, адже бібліотека завжди вирішує дві протилежні проблеми – збереження фондів і водночас забезпечення до них доступу користувачів. Від успішного вирішення цього завдання залежить ефективність роботи всіх відділів бібліотеки.

Незважаючи на роботу в умовах оголошеного карантину, упровадження дистанційної форми роботи та переведення 70% працівників на простій, у 2020 р. було проведено планову інвентаризацію фонду літератури з природничих і прикладних наук, мистецтва і спорту загального залу і книгосховища наукової бібліотеки університету.

Перевірці підлягало 32161 примірник. Було виявлено недостачу 26 примірників літератури з природничих і прикладних наук, мистецтва і спорту книгосховища на суму 233 грн. 77 коп. (Акт № 472). За згодою членів комісії на недостачу було зроблено заміну в кількості 26 прим. на суму 2460 грн. 00 коп. (дві тисячі чотириста шістьдесят грн. 00 коп.). Затрата часу на здійснення інвентаризації становила 1072 робочі години.

Вилучення документів з бібліотечного фонду у 2020 р. відбувалося за таких причин: загублені читачами, недостача, виявлена під час планової інвентаризації фонду, застарілі. Списання документів, що знаходилися на балансовому обліку, здійснювалося відповідно до діючого порядку індексації вартості. Документи, що вибули, виключено з усіх облікових форм, у т. ч. індивідуальних каталогів, картотек, про що зроблено відповідний запис в акті на вилучення та відповідних облікових формах. Було здійснено вивезення списаних книг.

У 2020 році було списано 4873 книги на суму 2527,17 грн., 120 CD-ROM і 2296 прим. періодичних видань.

Упродовж року проводилась профілактична робота із забезпечення належного санітарного та гігієнічного стану зберігання документів в бібліотеці.

Наукове опрацювання документів. Організація пошукового апарату

Упродовж 2020 року співробітники відділу комплектування та наукової обробки документів, інформаційно-бібліографічного відділу здійснювали оперативне відображення бібліотечного фонду в електронному каталозі, а також в генеральному та нумераційному карткових каталогах.

В генеральний картковий каталог було роздруковано і вліто 947 карток, в нумераційний □ 2047 індикаторів.

Електронний каталог відображає весь бібліотечний фонд. Кількість записів в ЕК □ 650154.

Вид документа	Кількість записів, 2018	Кількість записів, 2019	Кількість записів, 2020
Книги	166326	169953	174315
Брошури	2363	2380	2395
Автореферати	8668	9045	9235
Дисертації	679	726	738
Періодичні видання	79547	80879	79600
Серіальні видання	1610	1664	1692
Дипломні роботи	14752	15877	16611
Статті	266759	279043	283339
Складові частини документів	17692	19235	20271

Обслуговування користувачів та документовидача

Якісне та оперативне обслуговування користувачів, забезпечення потреб читачів в отриманні навчальної та наукової інформації, покращення умов самостійної роботи студентів як у читальних залах бібліотеки, так і в он-лайн режимі, збільшення сервісних послуг □ основні актуальні завдання діяльності наукової бібліотеки. Робота спрямовувалася на максимальне

задоволення інформаційних потреб користувачів в умовах дистанційної форми навчання і роботи.

Мережа диференційного обслуговування користувачів містить:

- 7 читальних залів на 308 посадкових місць (загальний читальний зал, зал суспільної літератури, зал філологічної літератури і видань іноземними мовами, дисертаційний читальний зал, зал рідкісних і цінних видань, зал електронних ресурсів, освітній хаб);
- 3 абонементи (абонемент навчальної літератури, абонемент наукової літератури, художній абонемент);
- 2 бібліотеки кафедр.

Загалом наукова бібліотека обслуговує 10 факультетів університету, центр довузівської підготовки та центр післядипломної освіти.

Обслуговування у 2020 р. в основному здійснювалося через надання необмеженого відкритого доступу до Е-ресурсів (електронний каталог, інституційний репозитарій, сайт бібліотеки, бібліотека е-книг). До послуг користувачів була також електронна доставка документів (ЕДД).

Інформування про надходження нової літератури здійснювалося через:

- бюлетені нових надходжень;
- виставки нових надходжень;
- оголошення, телефон, електронні скриньки;
- соціальні мережі (Facebook).

Робота відділу обслуговування (абонементи)

Структура відділу обслуговування (абонемент):

- абонемент навчальної літератури;
- абонемент наукової літератури;
- абонемент художньої літератури.

Бібліотечний фонд абонементу навчальної, наукової та художньої літератури становить 332827 тис. примірників.

За поточний рік фонд абонементу навчальної, наукової та художньої літератури поповнився новою літературою на 933 прим., а саме:

- абонемент навчальної літератури – на 698 прим.;
- абонемент наукової літератури – на 86 прим.;
- абонемент художньої літератури – на 149 прим.

У січні 2020 р. працівники абонементу навчальної та наукової літератури упорядковували та здійснили перестановку фондів абонементу наукової літератури, а також літератури з мистецтва, с/г наук, літератури з історичних, медичних наук та ін., відповідно до таблиць УДК. Проводилась санітарно-гігієнічна обробка стелажів та книг, розстановка книг, переданих з читальних залів і книгосховища бібліотеки (468 прим.).

У 2020 році дещо зменшилася кількість користувачів на абонементах:

Зважаючи на карантинні обмеження, дистанційну форму навчання, кількість відвідувань абонементів у 2020 році порівняно з 2019 роком зменшилася майже в 4 рази (2019 р. – 46177, 2020 р. – 11650).

На початку I семестру з дотриманням всіх карантинних норм та обмежень оперативно було здійснено книговидачу навчальної літератури студентам усіх спеціальностей та форм навчання.

Показник книговидачі на абонементі загалом зменшився з 128135 примірників у 2019 р. до 32689 прим. у 2020 р. (у 3,9 рази).

За звітний період на абонементі навчальної, наукової та художньої літератури організовано 9 тематичних виставок, постійно діють виставки нових надходжень. На виставках було представлено 215 книг, видано користувачам з виставок 172 книги.

Робота з боржниками. Робота з ліквідації заборгованості літератури у зв'язку з карантинном та дистанційним навчанням в цьому році зводилась до повідомлень по телефону студентів, роз'яснювальних бесід під час запису читачів (1 курс).

Ефективним методом ліквідації читацької заборгованості було, є та залишається підписання студентами обхідних листків після закінчення навчання (підписано 1533 обхідних).

При вивченні читацьких потреб користувачів, ведеться облік відмов затребуваної літератури для подальшого комплектування фонду. Кількість відмов на читацькі замовлення у 2020 р. становить – 86 одиниць за такими причинами:

- видано – 54 од.;
- немає на абонементі – 32 од.

Упродовж року проводилась перереєстрація літератури на формулярах викладачів, аспірантів, співробітників університету, студентів (64 особи, перереєстровано понад 170 кн.)

Робота відділу обслуговування (читальні зали)

Працівники читальних залів обслуговують користувачів всіх категорій науковою та навчальною літературою, надають допомогу у пошуку та отриманні інформації, а також організують культурно-просвітницькі заходи: круглі столи, семінари, святкові академії, літературно-музичні композиції, конференції тощо.

У структурі відділу є сектор зберігання фонду, Освітній хаб та шість читальних залів:

- загальний читальний зал;
- зал суспільно літератури;
- зал філологічної літератури та видань іноземними мовами;
- зал рідкісної та цінної літератури;
- дисертаційний читальний зал;

– зал електронних ресурсів.

Освітній хаб – це поліфункціональний мультимедійний майданчик для проведення актуальних тематичних заходів, конференцій, майстер-класів, воркшопів, хакатонів, пітчингів, зустрічей з інвесторами; це креативний простір для залучення активних студентів, освітян, професіоналів різних галузей, готових розповісти про власні ефективно реалізовані проекти.

Бібліотека долучилася до проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», що реалізовується міжнародною організацією IREX (Радою міжнародних досліджень та обмінів) у партнерстві з Міністерством освіти і науки України та МБФ «Академія української преси», за підтримки Державного департаменту США та Міністерства закордонних справ та справ співдружності націй Великої Британії. У рамках реалізації проекту у читальному залі філологічної літератури та видань іноземними мовами з 1 грудня діє книжкова виставка «Інформаційна медіаграмотність для освітян».

Формування і організація бібліотечних фондів (читальні зали)

Загальний фонд відділу обслуговування (читальні зали) бібліотеки на 1.01.2021 року становить близько 289 тис. документів. У 2020 р. фонд залів поповнився на 2879 примірників нових надходжень, серед яких 902 книги, 1030 прим. періодичних видань, 734 магістерські роботи, 12 дисертацій, 201 автореферат.

У 2020 році продовжувалась ретроконверсія рідкісних періодичних видань, яку було розпочато у 2018 році. Протягом поточного року працівниками залу рідкісних та цінних видань та дисертаційного залу внесено в ЕК 89 бібліографічних описів й оціфровано зміст рідкісних періодичних видань (114 с.).

Проводилася робота з фондом для виявлення багатоекземплярної, застарілої, непрофільної літератури, а також документів, що не користуються попитом. Відібрані періодичні видання та книги з каталожними картками передавалися у сектор зберігання фонду, на абонемент або були відкладені для списання.

Незважаючи на роботу в умовах оголошеного карантину та переведення 70% працівників на простій, у 2020 р. було проведено планову інвентаризацію фонду літератури з природничих і прикладних наук, мистецтва і спорту загального залу і книгосховища наукової бібліотеки університету.

Було перевірено 32161 примірник, проставлено на них відмітку року інвентаризації, зроблені відповідні відмітки в індикаторах і в інвентарних книгах. Виявлено недостачу 26 примірників літератури з природничих і прикладних наук, мистецтва і спорту книгосховища на суму 233 грн. 77 коп. За згодою членів комісії на недостачу було зроблено заміну в кількості 26 прим. на суму 2460 грн. 00 коп. Передано 245 книг у інші зали та абонементи. Виявлено 61 книгу з неправильними штрихкодами. Затрата часу на здійснення інвентаризації становила 1072 робочі години.

Обслуговування у читальних залах

У звітному році читальними залами було обслужено 4856 користувачі, кількість відвідувань – 9572, книговидача – 95531 документ.

Окрім того, працівники залів здійснювали аналітичний розпис наукових збірників (1005 статей) та реєстрацію авторефератів в ЕК (112 назв).

Довідково-бібліографічна робота та інформаційне обслуговування

Основні напрями довідково-бібліографічної діяльності та інформаційного обслуговування інформаційно-бібліографічного відділу є незмінними:

- організація та удосконалення довідково-бібліографічного апарату НБ;
- організація довідково-бібліографічного та інформаційного обслуговування користувачів НБ;
- наповнення й редагування бази даних «Електронна картотека статей»;

- бібліографічне інформування (систематична робота, спрямована на задоволення запитів користувачів);
- бібліографічні консультації;
- рекомендаційно-бібліографічне обслуговування, яке здійснюється шляхом підготовки рекомендаційних списків літератури, бібліографічних оглядів, ВРІ за визначеними темами;
- формування інформаційної та читацької культури користувачів НБ;
- науково-бібліографічна робота, укладання бібліографічних покажчиків, списків літератури.

Характерною ознакою 2020 р. стала орієнтація роботи відділу на дистанційну форму роботи і дистанційне обслуговування користувачів.

Окрім інформаційно-бібліографічного відділу в інформаційно-бібліографічному обслуговуванні брали участь всі підрозділи бібліотеки.

У звітному 2020 році зусилля співробітників відділу були спрямовані на ефективне використання інформаційних технологій в довідковому та інформаційно-бібліографічному забезпеченні користувачів, на розвиток електронної бази даних, навчання персоналу та підвищення їх кваліфікації. Упродовж року об'єм БД статей зріс на 5332 записи (4327 – записів зробили працівники інформаційно-бібліографічного відділу) і становить 303610 записів.

Упродовж року:

- переглянуто документів – 531;
- кількість складених аналітичних описів – 4327;
- пересистематизовано статей за УДК – 181.

З 2012 року аналітичний запис документів відображається лише в електронному каталозі. Створено 11 предметних рубрик для ЕК, 21 персоналія.

Упродовж 2020 р. працівниками відділу було обслужено 471 користувач.

Користувачі	471
у т. ч.:	
Студенти	268
Аспіранти	19
Магістри	2
професорсько-викладацький склад університету	137
інші	45

Упродовж року здобувачам вищої освіти і викладачам університету надавалися тематичні, інформаційні, уточнюючі довідки та систематизувалися наукові документи за індексами УДК.

Виконано довідок, всього	617
у т.ч. тематичних	306
у т.ч. заіндексовано документів (УДК)	126
Інше	185
В автоматизованому режимі	528

У 2020 працівниками відділу на сайті бібліотеки розміщено **26 електронних довідок**:

1. Аналіз та особливості впровадження моделей змішаного навчання в освітній процес закладу вищої освіти (19 дж.).
2. Використання програм доповненої реальності у STEM-проектах (25 дж.).
3. Географія зовнішньоекономічних зв'язків України та країн Європейського Союзу (12 дж.).

4. Голицький ботанічний заказник: еколого-ценотичний аналіз флори та перспективи розвитку (15 дж.).
  5. Значення медіатехнологій у вихованні естрадного вокаліста (17 дж.).
  6. Кліматичні особливості Тернопілля (15 дж.).
  7. Комунікація як феномен взаємодії у контексті нової парадигми освіти (31 дж.).
  8. Лісовий фонд України (7 дж.).
  9. Метод функції Гріна для розв'язування диференціального рівняння (14 дж.).
  10. Навчальна самопідготовка студентів у проєкції розвитку системи вищої педагогічної освіти в Україні (27 дж.).
  11. Польський ревізіонізм на тлі інтелектуального портрета Адама Міхніка (16 дж.).
  12. Прагмалінгвістичний підхід в комунікативній структурі тексту (12 дж.).
  13. Програмове забезпечення систем фізичного виховання школярів у зарубіжних країнах (16 дж.).
  14. Ретроспективний аналіз досліджень ґрунтів белігеративних комплексів (12 дж.).
  15. Розвиток комунікативної компетентності з української мови учнів середньої школи в навчальній дискусії з використанням методичного зразка ситуативнокомунікативних завдань (18 дж.).
  16. Сакральний туризм Тернопільської області (11 дж.).
  17. Соціальна роль книги в культурі суспільства (12 дж.).
  18. Управління рекламною діяльністю організації в умовах ринку (26 дж.).
  19. Феноменологія міждисциплінарності та умови її застосування в підготовці майбутніх учителів художніх та гуманітарних дисциплін (22 дж.).
  20. Філософія освіти (10 дж.).
  21. Формування інноваційного середовища: важлива складова компетентнісного підходу у навчанні молодших школярів (34 дж.).
  22. Формування мотивації до здорового способу життя в процесі фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів (25 дж.).
  23. Характеристика ландшафтних комплексів Тернопільської області (24 дж.).
  24. Хронологічна та жанрова класифікація літературно-критичної спадщини Юрія Косача (23 дж.).
  25. Хронологічна та жанрова класифікація літературно-критичної спадщини Юрія Косача (24 дж.).
  26. Художнє спілкування в музичному мистецтві (17 дж.).
- Підсобний фонд інформаційно-бібліографічного відділу становить 922 документи (довідкові та фахові видання).

Видано документів	1272
у т. ч. книг	1030
у т. ч. періодичних видань	242

У режимі вибіркового розповсюдження інформації (ВРІ) обслужено:

- кількість абонентів – 5;
- кількість тем – 5;
- кількість інформаційних повідомлень, направлених абонентам ВРІ – 61;
- кількість позицій – 62.

Упродовж 2020 року користувачам надіслано понад 400 повідомлень електронною поштою, надано 159 консультацій, підготовлено 103 рекомендаційні списки (19 з яких представлено на сайті бібліотеки). Консультаційна та практична допомога в основному

надавалася щодо роботи з електронним каталогом, складання і оформлення списків літератури до курсових та випускових робіт.

Працівники відділу щоквартально готували «Інформаційний бюлетень нових надходжень», який містить новинки друкованих джерел поточного року. Описи подано відповідно до національного стандарту «ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». Матеріал згруповано за галузями знань, у межах галузі – за алфавітом авторів або назв видань. Для зручності використання джерел надано інформацію про місце знаходження документів у структурних підрозділах бібліотеки та кількість примірників, електронні версії яких представлено також на сайті бібліотеки: <http://library.tnpu.edu.ua/index.php/latest-literature/348-biuleten/3418-biuleten-2020>.

На сайті розміщено 8 бібліографічних оглядів літератури, на яких представлено 105 документів:

1. **Традиції козацького літописання в контексті розвитку української історіографії**: до 350-річчя з дня народження Самійла Васильовича Величка, українського козацького літописця: бібліографічний огляд літератури / підготувала У. І. Безпалько. – Тернопіль, 2020. – 9 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/exhibitions/3132-velychko>.
2. **"Вірю в краще своїх внуків"**: 80 років Ігорю Дуді – мистецтвознавцю, педагогу, заслуженому працівнику культури України: бібліографічний огляд літератури / підготувала І. В. Беновська. – Тернопіль, 2020. – 10 дж. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/exhibitions/3239-duda-igor-2020>.
3. **Голос із європейської периферії**: до 60-річчя від дня народження Ю. І. Андруховича, українського поета, прозаїка, есеїста перекладача: бібліографічний огляд літератури / підготувала І. М. Крупа. – Тернопіль, 2020. – 10 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/exhibitions/3252-anruxovuch>.
4. **Корифеї тернопільської сцени**: до Міжнародного дня театру: бібліографічний огляд літератури / підготувала Н. В. Галіцька. – Тернопіль, 2020. – 10 джерел. – Режим доступу: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/exhibitions/3295-teatr>.
5. **Друга світова війна в українському вимірі: сучасні студії пам'яті та примирення**: до 75-річчя перемоги над нацизмом: бібліографічний огляд літератури / підготувала У. І. Безпалько. – Тернопіль, 2020. – 15 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/exhibitions/3376-druga-svitova-vijna>.
6. **Жінка-симфонія в літературі**: до 60 річчя від д/н Оксани Забужко – видатної письменниці, поетеси, есеїста, літературознавця і публіциста: бібліографічний огляд літератури / підготувала С. Б. Тененьська. – Тернопіль, 2020. – 12 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/exhibitions/3441-zabuzko-oksana>.
7. **Письменник незвичайної долі**: 125 років від дня народження Тодося Степановича Осьмачки (1895–1962), укр. поета, прозаїка, перекладача, педагога: бібліографічний огляд літератури / підготувала С. Б. Тененьська. – Тернопіль, 2020. – 39 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/exhibitions/3382-todos-osmachka>.
8. **«Богдан Хмельницький – творець української держави»**: до 425 років від дня народження Богдана Михайловича Хмельницького (1595–1657), укр. гетьмана: бібліографічний огляд літератури / підготувала Н. В. Галіцька. – Тернопіль, 2020. – 8 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/exhibitions/3670-xmelnyckyj-bogdan>.

За звітний період співробітниками відділу підготовлено 19 інформаційних списків літератури, розміщених на сайті бібліотеки, в яких представлено 1227 джерел:

1. **"І творчість, і праця, і успіх"** : до 70-річчя від д/н доктора географічних наук, кандидата геолого-мінералогічних наук, професора, завідувача кафедри географії та методики її навчання Мирослава Яковича Сивого : інформаційний список літератури / підготувала Н. І. Пельо. – Тернопіль, 2020. – 32 джерела. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3137-syvyj>.
2. **Рідна мова: від сивини до сучасності. Провідники українського мовознавства** : до Дня рідної мови : інформаційний список літератури / підготувала І. В. Бенюк. – Тернопіль, 2020. – 47 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3146-smotrukyj>.
3. **Гуго Коллонтай – засновник Волинської гімназії у Кременці, сподвижник українського шкільництва** : до 270-річчя від дня народження польського просвітителя, філософа, публіциста, ученого : інформаційний список літератури / підготувала У. І. Безпалько. – Тернопіль, 2020. – 54 джерела. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3342-kollontaj>.
4. **Духовний подвиг українського кобзарства** : до 110-річчя від д/н поета, художника, священника : інформаційний список літератури / підготувала У. І. Безпалько. – Тернопіль, 2020. – 65 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3384-kobzarstvo>.
5. **Щоденний тренінг душі** : до 60-річчя від д/н Радчук Галини Кіндратівни – доктора психологічних наук, професора, завідувача кафедри психології розвитку та консультування : інформаційний список літератури / підготувала С. Б. Тенюк. – Тернопіль, 2020. – 45 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3589-shchodennyi-treninh-dushi-d>.
6. **Психолог – це високе покликання** : до Всеукраїнського дня психолога : інформаційний список літератури / підготувала С. Б. Тенюк. – Тернопіль, 2020. – 118 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3368-psuxolog>.
7. **Природа України та її охорона** : до Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища : інформаційний список літератури / підготувала С. Б. Тенюк. – Тернопіль, 2020. – 36 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3392-pruroda-ukraine>.
8. **Формування сучасного освітнього середовища: парадигма якості та безпеки** : до 55-річчя Мешко Галини Михайлівни – доктора педагогічних наук, професора, завідувачки кафедри педагогіки та менеджменту освіти ТНПУ ім. В. Гнатюка : інформаційний список літератури / підготувала У. І. Безпалько. – Тернопіль, 2020. – 82 джерела. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3403-formuvannia-seredovywa-mechko>.
9. **Розмаїття культур – наше багатство** : до Всесвітнього дня культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку : інформаційний список літератури / підготувала С. Б. Тенюк. – Тернопіль, 2020. – 45 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3388-kultura-20>.
10. **Краса і гордість наша – древні Медобори** : 30-річчя з часу заснування природного заповідника «Медобори» : інформаційний список літератури / підготувала С. Б. Тенюк. – Тернопіль, 2020. – 40 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3494-medobory>.

11. **Педагог – це не просто професія, це – покликання** : до 60-річчя від д/н Чайки Володимира Мирославовича – декана інституту педагогіки і психології, доктора педагогічних наук, професора : інформаційний список літератури / підготувала С. Б. Тененьська. – Тернопіль, 2020. – 80 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3372-chajka-v-m>.
12. **Музичне Тернопілля: мелодії рідного краю** : до Міжнародного дня музики : інформаційний список літератури / підготувала У. І. Безпалько. – Тернопіль, 2020. – 39 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3490-muzychne-ternopillia-melodii-ridnoho-kraiu-do-mizhnarodnoho-dnia-muzyky>.
13. **Український етномузиколог, педагог, диригент, письменник, культурно-громадський діяч** : до 70-річчя від д/н Смоляка Олега Степановича – професора, доктора мистецтвознавства та диригента-педагога : інформаційний список літератури / підготувала І. В. Беновська. – Тернопіль, 2020. – 70 дж – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3483-smoljak-o-s>.
14. **Дитяча праця: метод традиційного виховання чи вид експлуатації** : до Всесвітнього дня боротьби із дитячою працею : інформаційний список літератури / підготувала У. І. Безпалько. – 57 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3401-den-borotby-z-dytiachoiu-pratseiu>.
15. **Осередок елітної освіти Волині** : до відкриття у 1805 році Вищої Волинської гімназії в м. Кременці : інформаційний список літератури / підготувала І. В. Беновська. – Тернопіль, 2020. – 32 дж. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3500-oseredok-elitnoi-osvity-volyni-do-vidkryttia-u-1805-rotsi-vyshchoi-volynskoi-himnazii-v-m-krementsi>.
16. **Наше військо українське: історія та сьогодення** : до Дня Збройних Сил України : інформаційний список літератури / підготувала І. В. Беновська. – Тернопіль, 2020. – 35 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3656-zbroini-syly>.
17. **Педагог за покликом душі** : до 60-річчя від д/н Любові Іванівни Царик – кандидата філологічних наук, доцента кафедри теорії і методики української та світової літератури : інформаційний список літератури / підготувала О. Я. Кульчицька – Тернопіль, 2020. – 129 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3491-caryk-2020>.
18. **Захист довкілля як наукова і життєва місія** : до 65-річчя від д/н Оксани Борисівни Столяр, доктора біологічних наук, професора кафедри хімії та методики її навчання : інформаційний список літератури / підготувала У. І. Безпалько. – Тернопіль, 2020. – 92 джерела. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3658-stoljar-o-b>.
19. **Наукові та освітні досягнення Царика Любомира Петровича – українського географа, професора, доктора географічних наук, завідувача кафедри геоecології і методики навчання екологічних дисциплін** : інформаційний список літератури / підготувала Н. В. Галіцька. – Тернопіль, 2020. – 129 джерел. – URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/337-bib-lists-liter-20/3682-tsaryk-lp>.

Окрім розміщення інформаційних матеріалів на сайті бібліотеки з листопада 2020 р. почали активно використовувати каналі YouTube:

- Нові надходження літератури у відділ абонементу навчальної та наукової літератури (11.12) (43 перегляди на каналі YouTube) (<https://www.youtube.com/watch?v=47QQyJhD3aM&t=14s>).

- Нові надходження в загальний читальний зал (32 перегляди на каналі YouTube) (<https://www.youtube.com/watch?v=JYE59NRbpDs&t=3s>).
- Нові надходження в читальний зал суспільної літератури (18.11) (30 переглядів на каналі YouTube) (<https://www.youtube.com/watch?v=RSr8AFzobZU&t=5s>).

Проведено 4 інформаційні заходи:

1. День інформації **«Впровадження інформаційних технологій у бібліографічному інформуванні користувачів університетської бібліотеки»:**
  - екскурсія по відділах наукової бібліотеки ТНПУ;
  - слайд-презентації: «Бібліотурне в історію книги» та «Інтернет, як глобальна комп'ютерна мережа»;
  - прес-огляд «Бібліотеки в житті нашого університету»;
  - бесіда-диспут «Сучасна бібліотека: книга чи комп'ютер»;
  - віртуальний перегляд електронних видань НБ ТНПУ ім. Володимира Гнатюка;
  - інтелектуальна вікторина «БібліоСвіт»: інформаційна та читацька компетентність користувачів-студентів;
  - презентація залу електронних ресурсів книгозбірні.
2. Тиждень першокурсника **«У добру путь – за новими знаннями»:**
  - екскурсія відділами наукової бібліотеки ТНПУ;
  - книжкова виставка «Кидай мишку, бери книжку»;
  - бесіда «Інформаційні можливості, послуги та правила користування науковою бібліотекою»;
  - практичне заняття «Електронний довідково-інформаційний апарат: методи пошуку»;
  - відео-презентація «Музейний комплекс Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка».
3. Тиждень кафедри педагогіки **«Класична педагогіка – основа виховання особистості»:**
  - розгорнутий перегляд публікацій «Наукові та навчальні праці викладачів кафедри педагогіки»;
  - лекція «Актуальні ідеї класиків-педагогів в контексті виховання студентської молоді»;
  - освітня вікторина «Класики педагогіки про виховання особистості» для студентів 2-го курсу психолого-педагогічного факультету;
  - інформаційний огляд літератури «Осередок елітної освіти Волині» до відкриття у 1805 році Вищої Волинської гімназії в м. Кременці;
  - майстер-клас для магістрів «Оформлення списку використаних джерел до наукової статті».
4. День бібліографії **«Роль бібліотеки у формуванні інформаційної культури студентів»:**
  - виставка «Друковані видання наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка»;
  - заняття «Інформаційна культура студентів»;
  - тренінг «Навчання з раціонального пошуку інформації»;
  - заняття «Пошук інформації в основних базах даних наукової бібліотеки».

Формування інформаційної культури читачів

Формування інформаційної культури користувачів НБ ТНПУ ґрунтується на системності, безперервності, діяльнісному підході до вдосконалення цього процесу. Інформаційна культура формує способи взаємодії студентів і викладачів на основі інформаційної компетентності, розвиває вміння і навички роботи з інформацією. Належний рівень інформаційної культури – це уміння усвідомлювати та формулювати власні інформаційні

запити; готовність і уміння оперувати різними джерелами інформації, здійснювати їх свідомий вибір; спроможність створювати, зберігати та розповсюджувати інформацію, використовувати її в навчальній та науковій діяльності. Виконання цих завдань є основною метою занять з інформаційної культури, які проводять працівники інформаційно-бібліографічного відділу і відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення. Важливим є момент одночасного підвищення інформаційної культури і тих, хто навчається, і тих, хто навчає.

Робота всіх працівників бібліотеки була спрямована на підвищення інформаційної грамотності здобувачів вищої освіти. Для студентів першого курсу проведено 18 занять з екскурсією по бібліотеці (165 осіб), під час яких розглянуто такі питання:

- бібліотека закладу вищої освіти, її структура, правила користування, функції та сервісні послуги;
- традиційний та електронний довідково-пошуковий апарат бібліотеки;
- новітні інформаційні технології в бібліотеці;
- автоматизований інформаційний пошук.

Для магістрантів проведено 6 занять, під час яких розглянуто такі питання:

- вимоги до оформлення списків використаних джерел в наукових працях;
- наукометричні бази даних;
- академічна доброчесність здобувачів вищої освіти.

Для науково-педагогічних працівників було проведено 2 заняття щодо створення власних профілів в різних наукометричних базах, отримання ідентифікатора науковця ([ORCID ID](#), [ResearcherID](#)), розміщення власних публікацій в інституційному репозитарії.

12 занять було проведено в online режимі за допомогою сервісу комунікаційного програмного забезпечення "ZOOM" (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php>).

Автоматизація бібліотечних процесів та електронні ресурси

Використання сучасних інформаційних технологій в бібліотеці – реалії сьогодення, що стали стратегічним напрямком модернізації й перспективою розвитку партнерських відносин з бібліотечним, інформаційним і культурним співтовариством.

Відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення є структурним підрозділом наукової бібліотеки університету.

Завдання відділу: забезпечення роботи комп'ютерної мережі бібліотеки та мережевих інформаційних сервісів, серверів та автоматизованих робочих місць бібліотеки; проведення моніторингу досвіду вітчизняних та зарубіжних бібліотек в галузі автоматизації технологій обслуговування віддалених користувачів; забезпечення доступу до інформаційних ресурсів бібліотеки через глобальні комп'ютерні мережі; оцифрування паперових документів бібліотеки та формування її електронного фонду; розробка та адміністрування засобами системи управління контентом Joomla електронної сторінки бібліотеки library.tnpu.edu.ua; технічний супровід та організація доступу до сайту, організація веб-матеріалів цього порталу, актуалізація його контенту; організація процесу накопичення і довготривалого зберігання даних з необхідністю їх комплектації, обробки, забезпеченням їх актуальності, цілісності, безпеки та доступності; забезпечення роботи автоматизованої бібліотечної інформаційної системи (УФД/Бібліотека) та підтримка цілісності баз даних і електронного каталогу.

Окрім того, працівники відділу обслуговують зал електронних ресурсів на 36 робочих місць. Кількість користувачів залу електронних ресурсів у 2020 р. становила 365 осіб.

Категорія користувача	Кількість користувачів
Студенти	350
Викладачі	10
Аспіранти, докторанти	0

Інші	5
------	---

Відвідування залу електронних ресурсів – 679. Зал електронних ресурсів використовували для проведення тестування – 11, екскурсій – 4, навчальних занять – 5, екзаменів – 8, консультацій – 8 та лекцій – 3.

Упродовж року проводилась робота щодо:

- підтримки мережевої сітки бібліотеки в робочому стані;
- проведення профілактичних робіт з обладнанням та програмними засобами у відділах бібліотеки;
- забезпечення використання технологій WI-FI в бібліотеці.

Програмне забезпечення та робота з базами даних

В роботі використовуються програмні продукти: УФД/БІБЛІОТЕКА, Microsoft Windows, DSpace, Windows Server 2008 R Enterprise, Microsoft Office, Ubuntu server, Joomla 3.9.15, Abby FineReader, Photoshop CS6, Adobe Acrobat X Pro, Bandicam 4.6.4, Movave Video Editor Plus, Camtasia studio.

Автоматизація бібліотечних процесів здійснюється за допомогою АІБС “УФД/БІБЛІОТЕКА”. Упродовж року здійснено резервне копіювання програмних пакетів УФД/Бібліотека, на яких працює електронний каталог; проведено синхронізацію з програмою «1С: Бухгалтерія» для отримання відомостей про студентів і формування е-формуляра читача в базі даних (створено 1135 нових формулярів).

Електронний каталог (<http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/DocSearchForm>) найважливіша і найбільш рухома частина довідково-бібліографічного апарату НБ, що відображає весь фонд бібліотеки та потребує постійного роботи: оновлення, редагування тощо. Від його стану залежить якість, оперативність, повнота і точність довідково-бібліографічного обслуговування. Всі користувачі бібліотеки мають цілодобовий доступ до ЕК через WEB-сайт НБ ТНПУ/

Е-каталог поєднує у собі бібліографічну базу даних, що працює в режимі реального часу та містить інформацію про видання в цілому і примірники, наявні в бібліотеці. Окрім того, він є інструментом для швидкого та якісного багатоаспектного пошуку і доступу до ресурсів та сервісів бібліотеки, власного електронного формуляра.

Упродовж 2020 року працівники відділу зареєстрували і засистематизували в ЕК:

- дисертацій – 12,
- магістерських робіт здобувачів вищої освіти – 734.

Відскановано, переведено в цифровий формат і прописано в ЕК електронні адреси змісту 51 періодичного видання з фонду цінних і рідкісних видань (скановано 199 сторінок), 396 періодичних видань 2020 р. (відскановано 486 сторінок змісту).

Електронний каталог містить 650154 описи (на 1.01.2021 р.). У 2020 р. зафіксовано 24 тис. звернень і 21 тис. онлайн-користувачів. Окрім того у відкритому доступі в ЕК зареєстровано понад 7,2 тис. е-документів та 1276 посилань на відкриті веб-ресурси (сайти фахових видань України). Зважаючи на дистанційну форму навчання студентів, неможливість використання друкованих видань повною мірою через карантинні обмеження, спостерігався великий попит на е-документи. У 2020 р. кількість переглянутих і завантажених документів в ЕК бібліотеки становила 359773.

Перелік таблиць (баз даних) на 1.01.2020:

1. Каталог книг
2. Каталог книг-стародруків
3. Каталог авторефератів і дисертацій
4. Систематична картотека статей
5. Каталог газет і журналів

6. Каталог нотних видань
7. Каталог образотворчих видань
8. Каталог картографічних видань
9. Каталог документів на змінних носіях
10. Краєзнавство
11. Книжкові знаки РЦВ
12. Наукові керівники і консультанти дисертацій
13. Науковці ТНПУ в наукометричних базах даних
14. Опоненти дисертацій
15. Персоналії
16. Сценарії шкільних заходів
17. Тематична картотека художніх творів
18. Електронна бібліотека оцифрованої літератури
19. Повнотекстова БД статей
20. Повнотекстова БД рідкісних видань
21. Повнотекстова БД Наукових записок ТНПУ та інших наукових видань університету
22. Повнотекстова БД авторефератів дисертацій
23. Повнотекстова БД дипломних робіт
24. Повнотекстова БД дисертацій
25. БД електронних довідок, рекомендаційних та інформаційних списків
26. БД списків і бюлетенів нових надходжень
27. БД «Дарунки бібліотеці»
28. БД віртуальних виставок
29. БД персональних бібліотек науковців
30. Фахові видання України

Загальний обсяг баз даних становить 687086 записів.

Функціонують службові БД: «Надходження до фонду», «Вибуття з фонду», «Потреби», «АПП до УДК», «Дисципліни», «Читачі», «Спеціальності ВАК», «УДК. Основні таблиці», «УДК. Допоміжні таблиці», «Організації», «Надання послуг», «Масові заходи», «Освітні програми».

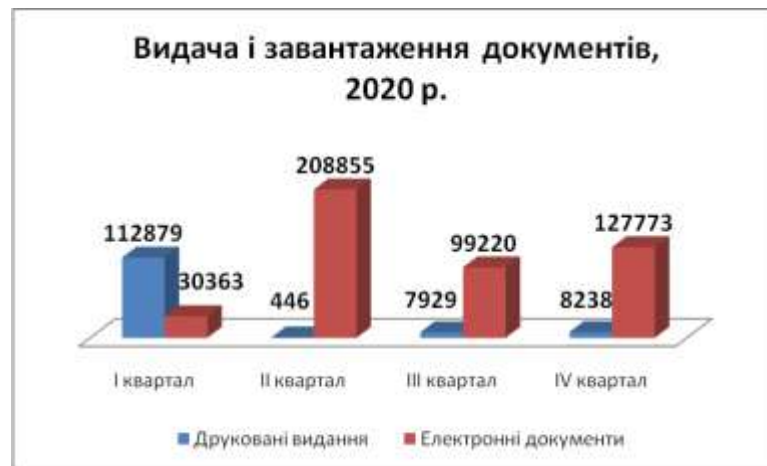
Бібліотека електронних книг – комплексна інформаційна система, яка забезпечує пошук в електронному каталозі, а також надає доступ до повнотекстових робіт викладачів ТНПУ відповідно до рішення Вченої Ради університету. Доступ надається лише зареєстрованим читачам НБ університету (<http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocSearchForm>).

Здійснюється постійна робота щодо наповнення електронної бібліотеки. На 1.01.2021 р. її фонд становить 4989 документів. Загалом фонд поповнився на 320 одиниць збереження. Упродовж року на замовлення кафедр оцифровано 12 документів (5351 сторінка).

Кількість переглянутих і завантажених документів – 106468 (у 2019 році було 11268). У порівнянні з 2019 роком цей показник зріс у 9 разів (було 11268 завантажень). Це пояснюється упродовженням карантинних заходів і дистанційної форми навчання студентів.

Отже, ведення електронного каталогу, наявність електронних документів як у відкритому, так і в закритому доступі, сприяли швидкій та ефективній переорієнтації обслуговування читачів з режиму offline на режим online в умовах оголошеного карантину і дистанційної форми навчання студентів. Про це свідчить представлена діаграма поквартальної видачі та завантаження документів.

Web-сайт (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php>)

Основна інформація про роботу бібліотеки, про її структуру, ресурси, послуги, події і т.п. представлена на web-сайті бібліотеки. Інформація є актуальною і постійно поновлюється. Web-сайт має українську (<http://www.library.tnpu.edu.ua/>) та англomовну версію (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/en/>). Програмне забезпечення, на якому базується web-сайт бібліотеки, є відкритою системою, що забезпечує можливість легко, зручно та оперативно вносити зміни та доповнення до інформативної частини сайту. Програмне забезпечення web-сайту – Joomla, версія 3.9.15.

Упродовж року проводилась підтримка належного робочого стану інтернет-ресурсів бібліотеки:

- оновлення програмного забезпечення до актуальних версій;
- вирішення проблемних питань, які виникають під час роботи користувачів та редакторів з бібліотечними інформаційними ресурсами;
- захист від спам-роботів на основі CAPTCHA технології;
- резервний щотижневий бекап засобами компоненту Akeeba Backup та підвищення версій програмних пакетів Joomla;
- встановлення та оновлення плагінів, модулів.

У 2020 році здійснено корегування англomовної сторінки сайту:

1. Між матеріалами (статі, категорії, пункти меню) для зручного та швидкого переходу з однієї версії на другу, продовжують створюватися зв'язки-асоціації – 86.
2. Редаговано статі, категорії та модулі (код html, параметри налаштування та відображення сторінок) – 48.
3. Створено нові статті – 21.
4. Відновлено роботу та функціонування модуля «Library edition», сторінки “Gifts to the library”.
5. Відновлено роботу сторінок “Endeasing of repositories”, “Write a quactions”, “Statue of reference”.
6. Створено нові модулі: «Resource TNPU», «We are on social networks», «Calendars», «Scientometry».

7. Створено та редаговано пункти меню («Indexing of repositories», «Bibliographic lists», «TNPУ on the pages of the media», «Repository», «Electronic open asses archives», «Conferences», «Webinars»).

8. Додано в 5 категорій («Thematic bibliographic resources–2020», «Scientists' publications TNPУ», «Bulletin 2019», «Bulletin 2020», «About the library») матеріал за 2020 рік.

9. Налаштовано відображення 3 пунктів меню та 2 банерів на певних Web-сторінках сайту.

10. Перекладено на англійську мову пункти меню: «Page V. Gnatiuk», «Scientist' publications», «Professional editions of Ukraine», «Public information», «Scientometrics», «Scientists of TNPУ», «Information for departments», «Order of literature», «Main indices», «Services», «UDK index», «Delivery of documents through e-mail».

11. Перекладено на англійську мову та замінено статей – 20.

12. Створено 15 нових категорій.

Постійно проводиться робота із наповнення та корегування матеріалів на українській версії сайту. Загалом, цього року через систему управління контентом Joomla було:

1. Створено та опубліковано 623 Web-сторінки.

2. Створено гіперпосилань на зовнішні інформаційні ресурси та міжконтентні – 4324.

3. Створено та опубліковано нові пункти меню: «Вебінари», «Онлайн реєстрація», «Інструкція користувача», «Події», «Електронні архіви відкритого доступу», «Видавництва», «ТНПУ на сторінках ЗМІ», «Конференції».

4. Редаговано статті, категорії та модулі (код html, параметри налаштування та відображення сторінок) – 902.

5. Загружено у фотогалерею 23 фото, та 232 на сторінки сайту.

6. Змонтовано та загружено на сайт 10 відеоматеріалів.

7. Створено банерів – 4.

8. Підключено нові надходження літератури – 4 бюлетені, «Наукові записки ТНПУ» – 8, інші наукові видання – 10; «Віртуальні виставки» – 10; культурно-просвітницька робота – 15, привітання – 21; бібліографічних описів подарованих книг – 310; «Бібліографічні списки» – 16, «Бібліографічні покажчики» – 1; тематичні бібліографічні ресурси (ВРІ) – 5 тощо.

9. Продовжено роботу із сторінкою «Науковці ТНПУ», яку цього року збільшено на 273 профілів викладачів університету (загалом – 457 профілів), та зроблено 2635 бібліографічних описів статей, монографій, методичних посібників та ін. документів.

У 2020 році на сайті бібліотеки було створено нову рубрику «ТНПУ на сторінка ЗМІ». Для забезпечення її функціонування проводиться моніторинг друкованих та електронних засобів масової інформації для збереження і передачі новим покоління інформативних повідомлень про діяльність університету та його визначних діячів за період від 1960 рік по сьогоднішній день. Представлено 284 скан-копії статей, інтерв'ю, надрукованих в «Свободі», «Вільному житті», «Тернополі вечірньому», виданнях університету про різні події життя і діяльності нашої Alma-mater (скановано 2080 сторінок) та 252 із інтернет-мережі.

У 2020 р. університет отримав доступ до міжнародних наукових баз даних Scopus і Web of Science за кошти держбюджету відповідно до наказу МОН України № 670 від 16.05.2019 р. «Про надання доступу вищим навчальним закладам і науковим установам, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних». Всі інструктивні матеріали щодо роботи з базами представлено на сайті бібліотеки: <http://library.tnpu.edu.ua/index.php/naukometriia/naukometriia> (текстовий формат) і <http://library.tnpu.edu.ua/index.php/dlya-avtoriv-publikatsij/vebinary> (вебінари).

Кількість звернень до веб-сайту бібліотеки – понад 53 тис.

На сайті представлено такі електронні сервіси.

Електронна довідка – користувач бібліотеки може отримати інформацію про роботу бібліотеки, її ресурси та послуги е-поштою (library@tnpu.edu.ua) або звернутись персонально до довідкової служби (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/poslugu/virtual-reference>). Цього року надано 196 таких довідок.

Електронна доставка документів (ЕДД) – безкоштовне замовлення цифрових копій статей, фрагментів чи розділу книги з фондів бібліотеки університету віддаленими користувачами (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/poslugu/edd-elektronna-dostavka-dokumentiv>). На запит користувачів у 2020 р. відскановано та відправлено 36 документів (723 відскановані сторінки).

Визначення індексів УДК – online послуга індексації наукової продукції користувачів бібліотеки (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/poslugu/indeks-udk>). Відправлено 126 індексів УДК.

У 2020 році були створені 2 сервісні послуги: «Онлайн реєстрація» та «Онлайн консультація».

Онлайн консультація – забезпечення та керування послугою, для віддаленого конференц-зв'язку користувача з бібліотекою, здійснюється через встановлену та налагоджену роботу такого сервісу комунікаційного програмного забезпечення як “ZOOM” (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php>; ідентифікатор конференції 8066471713, код доступу: 5aDzWR). Всього було надано 12 консультацій.

Онлайн реєстрація (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/poslugu/onlain-reiestratsiia>) здійснюється через електронну пошту «Gmail» (library@tnpu.edu.ua) і створена для дистанційної реєстрації читачів у «Бібліотеці е-книг» або відновлення пін-коду для отримання друкованих видань. Послугою скористалося 64 користувачі.

Інституційний репозитарій Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (DSpace_TNPU <http://dspace.tnpu.edu.ua:8080/jspui/?locale=uk>) працює з 1 вересня 2011 року.

Основне призначення DSpace_TNPU – накопичення, систематизація та зберігання інтелектуальних продуктів університетської спільноти, а також поширення цих матеріалів у цифровому форматі засобами Інтернет-технологій у середовищі світового науково-освітнього співтовариства.

Програмне забезпечення, на якому базується репозитарій (DSpace версія 6.3.) є відкритою системою, яка забезпечує можливість зручно та оперативно наповнювати фонди архіву, а також вносити зміни та доповнення до інформативної частини сторінки репозитарію.

Працівники відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення постійно корегують та наповнюють фонди репозитарію. Упродовж 2020 року зареєстровано і збережено в базі 3060 документів: статей з фахових видань університету – 570, матеріалів конференцій – 1363, дисертацій – 25, авторефератів дисертацій – 22, інших праць викладачів – 1068 та ін. На 1.01.2021 в архіві представлено 13788 документів. Кількість звернень до репозитарію – 1800, що майже вдвічі більше, ніж у 2019 р. (було 911), користувачів депозитарію – 663.

Працівники відділу надавали консультації та допомагали викладачам університету створювати власні профілі в різних наукометричних базах, отримувати ідентифікатори науковців (ORCID ID, ResearcherID). В ЕК бібліотеки створено 454 записи з інформацією про профілі науковців університету в наукометричних базах даних: Academia.edu, eLIBRARY, Google Academia, ORCID, Scopus, Web of Science, Researcher ID. Вся допоміжна методична інформація, навчальні презентації представлені на сайті бібліотеки в розділі «Наукометрія» (<http://library.tnpu.edu.ua/index.php/naukometriia/naukometriia>).

З 2018 р. для просування бібліотечних послуг та інформаційних продуктів сайту функціонує сторінка соцмережі Facebook (<https://www.facebook.com/library.tnpu.edu.ua>). Це

забезпечує можливість створювати не лише додатковий канал трафіку на сайт чи отримувати зворотній зв'язок, а й рекламувати заходи, що відбуваються у науковій бібліотеці університету, запрошувати на них друзів, спілкуватися з відомими сучасними авторами, залучати нову аудиторію тощо.

У жовтні 2020 р. для кращої взаємодії книгозбірні із її читачами, залучення нових користувачів, поширення її нових інформаційних ресурсів, створено та активно наповнюється відео-контентом YouTube-канал бібліотеки (<https://www.youtube.com/channel/UC9B6-aEs-KMldr5rkve2KA>). Створено та відправлено на відеохостинг 16 відео-матеріалів, зафіксовано 1027 переглядів.

Можливість вільного доступу до ресурсів бібліотеки через ЕК, сайт бібліотеки, надання допомоги в пошуку інформації в онлайн-ресурсах та наукометричних базах даних – все це позитивно впливає на імідж бібліотеки.

Корпоративні проєкти

Упродовж року працівники бібліотеки готували реферативну інформацію на фахове видання університету «Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Педагогіка» для загальнодержавної реферативної БД «Україніка наукова».

Продовжується співпраця з Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського. Підготовлено та надіслано реферативну інформацію на «Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Педагогіка» за 2020 р.: № 1 – 26 статей, № 2 – 21 стаття.

Підготовлено та надіслано у базу даних бібліотеки ім. Вернадського електронні версії «Наукових записок ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Педагогіка» за 2020 р. (№ 1 і № 2).

Внесено в бібліографічну базу даних РІНЦ електронні версії «Наукових записок ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Педагогіка» за 2019 р. (№ 2 – 21 стаття) і за 2020 р. (№ 1 – 26 статей).

Бібліотека бере активну участь у корпоративному проєкті «Електронна бібліотека краєзнавчих видань Тернопільської області» – створення віртуальної бібліотеки повнотекстових електронних краєзнавчих документів із вільним доступом для користувачів у мережі Інтернет, започаткований Тернопільською обласною універсальною бібліотекою у 2004 році. Інформація надається по мірі надходження документів.

Науково-методична та науково-дослідна робота

Науково-методична робота бібліотеки у 2020 році була спрямована на аналіз досягнутих цілей і виявлення нових можливостей для поліпшення роботи усіх структурних підрозділів бібліотеки.

Основними напрямками роботи науково-методичного відділу у звітному році були:

- координування діяльності роботи відділів;
- розробка нормативно-технологічної документації і методичних рекомендацій;
- аналіз звітів і планів роботи відділів;
- організація роботи науково-методичної ради;
- вивчення та популяризація інноваційного досвіду;
- організація і проведення семінарів, круглих столів, майстер-класів тощо;
- організація заходів з підвищення кваліфікації бібліотечних працівників.

Упродовж року проводилися наради щодо виконання планових показників роботи структурних підрозділів бібліотеки, аналізу наповнення веб-сайту НБ ТНПУ, використання програмного пакету обслуговування користувачів «УФД/Бібліотека», формування цифрової бібліотеки університету та ін.

За звітний період розроблено, затверджено та представлено на каналі Youtube «Інструкцію роботи з каталогом електронних книг» (84 перегляди) (https://www.youtube.com/watch?v=JwJXKp02ptw&feature=emb_logo).

Відділам бібліотеки упродовж року було надано консультації з питань:

- самоосвіта – важливий аспект діяльності бібліотеки;
- систематизація за УДК: труднощі індексації;
- проведення онлайн консультацій через ZOOM;
- послуга «Електронна доставка документів»;
- бібліотечна статистика як показник ефективності роботи бібліотеки;
- створення електронних ресурсів бібліотеки – запорука збереження і ефективного використання фонду;
- соціальні мережі у роботі бібліотеки;
- фахові періодичні видання як фактор розвитку компетентності бібліотечного фахівця;
- інвентаризація книжкового фонду: методика проведення;
- нові шляхи розширення інформативності ДБА бібліотеки: досвід та перспективи;
- видавнича діяльність – важлива складова роботи наукової бібліотеки;
- моніторинг надходження книг;
- культурна спадщина у цифровому форматі.

Упродовж року для працівників бібліотеки було організовано семінар «Online консультації на платформі Zoom»; майстер-клас «Силабуси навчальних курсів та ОПП – джерела для редагування картотеки забезпеченості навчальних дисциплін»; «Школа керівника (дистанційна робота працівників бібліотеки в умовах оголошеного карантину)».

Робота методичної ради

Методична рада, як дорадчий орган при директорові бібліотеки, забезпечує діяльності бібліотеки з реалізації її функцій як підрозділу університету.

За рік проведено 5 засідань методичної ради, де розглядалися річні та перспективні плани роботи бібліотеки, план роботи методичної ради, плани семінарів з підвищення фахової кваліфікації, план видавничої діяльності, робота бібліотеки щодо забезпечення науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти та науковців університету, труднощі в індексуванні документів за УДК тощо. Обговорено та затверджено такі документи:

1. План роботи НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка та плани роботи структурних підрозділів на 2021 рік.
2. План заходів із підвищення кваліфікації працівників НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка на 2021 рік.
3. Звіт про роботу наукової бібліотеки за 2020 р.
4. Звіти структурних підрозділів бібліотеки за 2020 р.
5. Акти списання документів у 2020 р.
6. Рекомендації до друку бібліографічних і біобібліографічних покажчиків.
7. Удосконалення робочих таблиць УДК.
8. Е-картотека книгозабезпечення студентів навчальною літературою.
9. Інвентаризації бібліотечного фонду бібліотеки закладу вищої освіти.
10. База даних «Фахові видання України».
11. Редагування документів бібліотеки е-книг та репозитарію.
12. Підписка періодичних видань на 2021 рік.
13. План проведення інвентаризації у 2020 р.
14. План роботи з відбору і підготовки до списання застарілої літератури на 2020 р.
15. Перелік фахових видань України, які підлягають реєстрації в ЕК бібліотеки.
16. Представлення в ЕК профілів науковців, створених в різних наукометричних базах (Academia.edu, eLIBRARY, Google Academia, ORCID, Scopus, Web of Science, Researcher ID), порядок оновлення інформації у 2020 р.

17. Структуру сайту наукової бібліотеки (нові сторінки, корегування створених раніше).

На засіданні методичної ради затверджено: методичні рекомендації для авторів публікацій «Академічне письмо», методичні рекомендації: «Віртуальне обслуговування користувачів наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка», Акт із інвентаризації фонду загального читального залу (1985–2020 рр).

Окрім того, були прийняті рішення щодо:

- проведення Online консультацій на платформі Zoom (понеділок, четвер з 14.30 до 15.00): ідентифікатор 8066471713, код доступу 5aDzWR;
- запровадження послуги «Онлайн реєстрація» для дистанційної реєстрації в електронній бібліотеці та відновлення пароля (пін-код) для видачі книг;
- редагування картотеки книгозабезпеченості, використовуючи силабуси курсів, розміщені на сайті університету.

Науково-дослідна робота

У 2020 році було продовжено роботу над науковою темою «Фонд рідкісних і цінних видань наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка як частина історико-культурної спадщини України». На виконання завдань дослідження підготовлено анований бібліографічний покажчик «**Рідкісні та цінні видання української художньої літератури у бібліотечних фондах ТНПУ ім. В. Гнатюка (1900–1945 рр.)**» (Серія «Книжкові пам'ятки у фондовому зібранні бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка»).

У 2020 році працювали експертні групи Національного агентства із забезпечення якості освіти для проведення акредитаційної експертизи освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (7), другого (магістерського) рівня вищої освіти (3) і третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (8) в online режимі, використовуючи програмне забезпечення Zoom.

Для експертних комісій були організовані відео-екскурсії по бібліотеці (директор бібліотеки). Окрім того, на online зустрічах (18) членів комісій з допоміжними (сервісними) структурними підрозділами університету директор бібліотеки давала відповіді на питання щодо формування фонду бібліотеки, забезпеченості здобувачів вищої освіти навчальною літературою, можливості віддаленої роботи з ресурсами бібліотеки, доступу до наукометричних баз даних тощо.

У висновках комісій було зазначено, що бібліотечний фонд наукової, спеціальної літератури та періодичних видань знаходиться на високому рівні, постійно оновлюється і відповідає потребам освітніх компонентів освітніх програм. Академічний персонал і здобувачі ОПП мають цілодобовий вільний доступ до фондів, електронних каталогів бібліотеки університету, електронного архіву-репозитарію.

Видавнича робота

У 2020 році підготовлено:

1. **Рідкісні та цінні видання української художньої літератури у бібліотечних фондах ТНПУ ім. В. Гнатюка (1900–1945 рр.)** : бібліогр. покажчик / упоряд. О. Я. Кульчицька. – Тернопіль : Вектор, 2020. – 70 с. ; іл. – (Серія «Книжкові пам'ятки у фондовому зібранні бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка»).

2. **Педагог за покликанням** : до 60-річчя від дня народження професора, доктора педагогічних наук, декана факультету педагогіки і психології Чайки Володимира Мирославовича : біобібліографічний покажчик / НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка ; уклад. та бібліогр.

ред. О. Я. Кульчицька. – Тернопіль : Вектор, 2020. – 90 с. – (Бібліографія вчених ТНПУ ім. В. Гнатюка). – URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/16316/1/chajka_pokaz.pdf.

3. Інформаційний бюлетень нових надходжень. 2019 рік [Електронний ресурс]. Вип. 4. Жовтень–грудень / Наукова бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка ; уклад. Н. В. Галіцька. – Тернопіль, 2019. – 65 с. – URL: http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusku/buletten/litern_8_.pdf.

4. Інформаційний бюлетень нових надходжень. 2020 рік. [Електронний ресурс]. Вип. 1. Січень–березень / ТНПУ ім. В. Гнатюка, наукова бібліотека; уклад. С. Б. Тененьська ; відпов. за вип. О. Я. Кульчицька. – Тернопіль, 2020. – 48 с. – URL: http://www.library.tnpu.edu.ua/images/stories/pdf/literat1_6.pdf.

5. Інформаційний бюлетень нових надходжень. 2020 рік. [Електронний ресурс]. Вип. 2. Квітень–червень / ТНПУ ім. В. Гнатюка, наукова бібліотека ; уклад. У. І. Безпалько ; відпов. за вип. О. Я. Кульчицька. – Тернопіль, 2020. – 14 с. – URL: http://www.library.tnpu.edu.ua/images/stories/pdf/literet2_7.pdf.

6. Інформаційний бюлетень нових надходжень. 2020 рік. [Електронний ресурс]. Вип. 3. Липень–вересень / ТНПУ ім. В. Гнатюка, наукова бібліотека ; уклад. І. В. Бенюк ; відпов. за вип. О. Я. Кульчицька. – Тернопіль, 2020. – 25 с. – URL: http://www.library.tnpu.edu.ua/images/stories/pdf/buletten_2_20.pdf.

Покажчики представлено на сайті бібліотеки (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliograf>).

Підвищення кваліфікації. Стажування

В науковій бібліотеці підвищення кваліфікації співробітників проводилося відповідно до Положення про підвищення кваліфікації бібліотечних працівників, де система занять диференційована залежно від посади, освіти, бібліотечного стажу і базується на поєднанні індивідуального, групового та масового навчання.

Першочерговим завданням бібліотеки є організація навчання працівників роботі за новими інформаційними технологіями: вивчення нових носіїв і джерел інформації, освоєння процесів пошуку в мережі Інтернет, навичок організації інформаційного обслуговування користувачів.

Організовувались заняття з удосконалення фахового рівня працівників бібліотеки, які проводились відповідно до «Плану підвищення кваліфікації працівників на 2020 р.». Участь у заняттях брали всі співробітники, які були як слухачами, так і готували виступи на різні теми: *«Інноваційні підходи до бібліотечного обслуговування у бібліотеці», «Електронна бібліографічна продукція на сайті бібліотеки», «Ведення електронної «Сумарної книги», «Таблиці Універсальної Десятькової Класифікації: проблемні питання», «Інновації в комплектуванні фондів НБ ТНПУ», «Підготовка відео-роликів», «Вивчення якості бібліотечно-інформаційного обслуговування студентів», «Проведення інвентаризації фонду».*

Працівники бібліотеки взяли участь у 5 вебінарах, які проводила Марина Назаровець, тренер Elsevier, керівник Служби інформаційного моніторингу наукової бібліотеки ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка (30 квітня, 7, 15, 29 травня 2020 року):

- Scopus – основи роботи. Які журнали індексуються у Scopus.
- Профіль автора у Scopus – пошук, корекція.
- База публікацій Університету – цілі, завдання та основні правила роботи.
- Google Академія – переваги та недоліки.
- Бібліографічний менеджер Mendeley в роботі дослідника.

Отримано 20 сертифікатів:

Окрім того 29.05.2020 р. взяли участь у вебінарі «Як організувати віддалену роботу колективу університетської бібліотеки в умовах невизначеності?», організаторами якого були Науково-технічна бібліотека Дніпровського національного університету залізничного транспорту ім. академіка В. Лазаряна спільно з Секцією університетських бібліотек Української бібліотечної асоціації.

Для самоосвіти та підвищення кваліфікації заступник директора НБ Кульчицька О. Я., завідувач відділу обслуговування (абонементи) Лецкалюк І. Г., завідувач сектору комп'ютерного забезпечення Гулей Г. Б. пройшли курс «Бібліотека – відкритий публічний

простір» в обсязі 6 годин відео лекцій. Online курс розроблений ВГО «Українська бібліотечна асоціація» в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки урядів Данії, Швеції та Швейцарії. Підтверджуючі сертифікати:

А також отримано 2 сертифікати з курсу «Ефективні презентації»:

Працівники відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення освоїли через інтернет-ресурси та youtube відео-блоги такі нові програмні продукти, як :

- «Bandicam 4.6.4» та «Camtasia studio» – програмне забезпечення, що призначене для захоплення та запису зображення з екрана у відео-файли різних форматів, редагування відео;
- «Movave Video Editor Plus» – відео редактор для конвертування зображення і відео, запису екрану, нарізки відео, створення кліпів.

Тернопільський національний педагогічний університет на період карантину (з 21 квітня по 31 липня 2020 р.) отримав доступ до платформи online-курсів Coursera в рамках проекту Coursera for Campus (Coursera – технологічна компанія, що працює в галузі освіти, заснована професорами Стенфордського університету в квітні 2012 року). Кожен учасник освітніх програм Coursera після успішного проходження навчання отримав сертифікат, результати якого визнаються як різновид неформальної освіти та професійного розвитку.

Директор бібліотеки

Чайка І. А. взяла участь в online навчанні на платформі Coursera й отримала 3 сертифікати з курсів «Personality Types at Work», «Inspiring and Motivating Individuals» і «The Science of Success: What Researchers Know that You Should Know». Зміст навчальних курсів: типи особистостей, успіх і мотивація, атмосфера в колективі, формування реалістичних очікувань, конструктивне сприйняття негативного досвіду, вміння цілеспрямовано діяти в складних ситуаціях тощо.

Популяризація університетської освіти та науки, профорієнтаційні та просвітницькі проєкти

В сучасних умовах робота університетських бібліотек значною мірою залежить від домінуючих у суспільстві базових цінностей. Практичний досвід свідчить про необхідність постійного творчого розвитку традиційної діяльності бібліотеки, розширення поля соціокультурної роботи. Саме життя вимагає від бібліотек якісно нового підходу до організації культурно-просвітницької роботи, але незмінним є прагнення до формування в суспільстві справжніх ціннісних орієнтирів. Обираючи форми і методи просвітницької роботи, НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка віддає перевагу тим, які забезпечують можливість найбільш повно реалізувати інформаційну, комунікаційну, освітню, розвиваючу, естетичну та інші функції. Бібліотечні заходи (літературні вечори, виставки, перегляди літератури, дні кафедр, читацькі конференції, диспути, тренінги, семінари, літературні конкурси, майстер-класи, творчі зустрічі тощо) є засобами популяризації книги, розкриття змісту бібліотечного фонду, збагачують духовний світ людини, сприяють розвитку її творчих здібностей і комунікативних можливостей, різноманітному дозвіллю, формують позитивний імідж бібліотеки.

Працівники бібліотеки не лише широко висвітлюють і популяризують діяльність НБ у засобах масової інформації, на власному бібліотечному сайті, у соцмережах, але й здійснюють культурно-просвітницьку роботу засобами сучасних інформаційних технологій.

Просвітницькі заходи

У звітному році було проведено 3 перегляди, 2 оглядів літератури, 2 культурно-просвітницькі заходи. Організовано 98 виставок, де експонувалося 1720 прим. книг та часописів. У просвітницьких заходах взяли участь 882 особи.

Незмінними для популяризації університетської освіти та науки є книжкові виставки.

Тематика виставок, їх послідовність і добір літератури визначаються навчальними програмами, знаменними календарними датами тощо.

Виставки циклу **«Історія, традиції і звичаї українського народу»**:

- 17.01 – *«Україно, соборна державо,
Сонцяєйна колиско моя,
Ні, не вмерла й не вмере твоя слава,
Завойована в чесних боях»* (Т. Петриненко) – до Дня Соборності України.
- 27.01 – *«І рішилися на смерть – три сотні
Неопалених в битві жертв, –
Їхній подвиг – то клич Господній,
А не просто жертвовний жест»* (Іван Гнатюк) – до Дня пам'яті героїв Крут.
- 18.02 – *«А сотню вже зустріли небеса...
Летіли легко, хоч Майдан ридав.
І з кров ю перемішана сльоза....
А батько сина ще не відпускав...»* (Людмила Максимлюк (з Інтернету) – до Дня Героїв Небесної Сотні
- 12.10 – *«На сторожі спокою та миру»* – до Дня захисника України, Дня Покрови та Дня Українського козацтва.
- 27.11 – *«Мільйони тих, що голодом убиті,
навіки стали пам'яттю і болем...»* (Наталія Волотовська)
– випробування голодом: злочин влади – трагедія народу;
– страшна правда голодомору в документах та матеріалах;
– 1933 – віч-на-віч зі смертю, як це було;
– Україна пам'ятає, світ – визнає (до Дня пам'яті жертв голодоморів)

Цикл виставок **«Визначні історичні постаті»**:

- 17.01 – *«Економіст світового виміру»* – 155 років від д/н М. І. Тугана-Барановського (1865–1919), видатного українського вченого-економіста, громадського і політичного діяча.
- 24.01 – *«Міфотворець на перепуттях модерну»* – 250 років від д/н Фрідріка Вільгельма Йозефа фон Шеллінга (1775–1854), німецького філософа, представника німецького класичного ідеалізму.
- 10.02 – *«Перший історик Козаччини»* – 350 років від д/н Самійла Величка (1670–після 1728), українського козацько-старшинського літописця.
- 6.11 – *«Енциклопедист козаччини»* – 165 років від д/н Д. І. Яворницького (1855–1940), українського історика, етнографа, фольклориста, письменника, поета.
- 22.12 – *«Карпатський лицар»* – 320 років від д/н Олекси Довбуша (1700–1745), найвідомішого із опришківських ватажків у Карпатах, національного героя.

Виставки, присвячені **визначним діячам національної науки та культури**:

- 2.01 – *«Постать світового рівня»* – 125 років від д/н Б. М. Лятошинського (1895–1968), українського композитора, диригента, педагога, музично-громадського діяча.
- 3.02 – *«Геній без рук, що творив справжні шедеври»* – 90 років від д/н М. П. Бідняка (1930–2000), українського художника.
- 14.02 – *«Прометей українського садівництва»* – 165 років від д/н Л. П. Симиренка (1855–1920), українського помолога і плодовода.

- 17.02 – «Талант народжує не Земля, а Небо» (О. Мінченков) – 240 років від д/н О. Г. Венеціанова (1780–1847), російського живописця, графіка, одного з основоположників побутового жанру в російському живописі.
- 18.02 – «Польський Моцарт» – 210 років від д/н Ф. Ф. Шопена (1810–1849), найвидатнішого польського композитора та піаніста.
- 2.03 – «Творець мосту, якого не знав світ» – 150 років від д/н Є. О. Патона (1870–1953), українського вченого в галузі зварювальних процесів і мостобудування.
- 2.03 – «Один із найбільших творців Відродження» – 545 років від д/н Буонаротті Мікеланджело (1475–1564), італійського скульптора, живописця, архітектора, поета.
- 10.09 – «Український академік-психолог» – 125 років від д/н О. В. Запорожця (1905–1981), відомого радянського психолога, педагога.
- 21.10 – «Даос українського неба» – 135 років від д/н К. Д. Трохименка (1885–1979), українського живописця, педагога, історика образотворчого мистецтва.
- 27.10 – «Творець шедеврів духовної музики» – 275 років від д/н М. С. Березовського (1745–1777), українського композитора, диригента, співака, класика європейської музики.
- 20.11 – «Вірний науковій істині» – 135 років від д/н В. Г. Дроботька (1885–1966), українського вченого-мікробіолога та епідеміолога.
- 23.11 – «Видатний патріарх медицини та реформатор загальноосвітньої і вищої школи» – 210 років від д/н М. І. Пирогова (1810–1881), хірурга, анатома, педагога.
- 7.12 – «Тернова дорога народної мисткині» – 120 років від д/н К. В. Білокур (1900–1961), української художниці, майстра народного декоративного живопису, представниці «наївного мистецтва».
- 14.12 – «Музика як мова почуттів» – 250 років від д/н Людвіга ван Бетховена (1770–1827), німецького композитора.
- 22.12 – «Народжений для музики» – 125 років від д/н Г. Г. Верьовки (1895–1964), українського композитора, хорового диригента, педагога.
- Цикл виставок «Корифеї рідного слова» та «Визначні письменники світу»:
- 9.01 – «Митець барокової доби» – 420 років від д/н Кальдерона де ла Барки (1600–1681), іспанського поета, драматурга.
- 22.01 – «Писав, наче у воду дивився» – 230 років від д/н П. П. Гулака-Артемівського (1790–1865), українського поета, педагога, літературознавця.
- 27.01 – «Відомий у світі український дитячий письменник», «І пригоди, і романтика, і знання...» – 90 років від д/н Всеволода Зіновійовича Нестайка (1930–2014), українського письменника, журналіста, класика сучасної української дитячої літератури.
- 27.01 – «Художній світ Панаса Мирного» – 100 р. з дня смерті українського письменника.
- 5.03 – «Такий невідомий відомий Кобзар» – шевченківські дні.
- 11.03 – «Людина з титулом сумління нашої нації» – 90 років від д/н Л. В. Костенко (1930), української поетеси, письменниці-шістдесятниці
- 10.09 – «Королева детективу» – 130 років від д/н Агати Крісті (Мері Кларісса Міллер) (1890–1976), англійської письменниці.
- 28.09 – «Організатор театральної справи в Україні» – 175 років від д/н Карпенка-Карого (справж. – Тобілевич Іван Карпович, 1845–1907), українського драматурга, актора, режисера, театрального діяча.
- 12.10 – «Гідний пам'яті нащадків» – 125 років від д/н В. З. Гжицького (1895–1973), українського письменника, публіциста, перекладача, мемуариста.
- 19.10 – «Голос совісті», «Випробування істиною» – 85 років від д/н Б. І. Олійника (1935–2017), українського поета, перекладача.

- 9.11 – *«Викривач світу наживи»* – 170 років від д/н Роберта Луїса Стівенсона (1850–1894), англійського письменника.
- 24.11 – *«Сміх був його зброєю»* – 185 років від д/н Марка Твена (справж. – Семюел Ленгхорн Клеменс) (1835–1910), американського письменника.
- 24.12 – *«Творець дитячих казок»* – 155 років від д/н Джозефа Редьярда Кіплінга (1865–1936), англійського поета і прозаїка.
- Тематичні виставки циклу **«Люби і знай свій рідний край»:**
- 3.02 – *«Обкрадений геній»* – 175 років від д/н І. П. Пулюя (1845—1918), українського вченого-фізика, винахідника, електротехніка, громадського діяча, перекладача Біблії.
- 4.02 – *«Велич генія»* – 135 років від д/н С. В. Балея (1885–1952), українського і польського психолога, доктора філософії, медицини, філософа.
- 25.02 – *«Духовна спільність письменника і читача»* – 170 р. від д/н В. Г. Барвінського, українського письменника, видавця, публіциста.
- 2.03 – *«Велетень української адвокатури»* – 160 років від д/н Є. Г. Олесницького (1860–1917), українського правника, політика, громадського діяча, публіциста, письменника, організатора кооперативного руху.
- Тематичні виставки **різної тематики:**
- 21.02 – *«Наша соборність, самотійність – у мові»* – до Міжнародного дня рідної мови.
- 6.03 – *«Жінка три кути в сім'ї тримає.
Роль її – вагома та значна.
Та Земля, де жінку поважають, –
Незнищенна, вічна і свята!!!»* – до Міжнародного дня прав жінок і миру.
- 8.05 – *«Мама – з уст дитини перше слово.
З словом цим й відходять у світи.
В батьківську світлицю барвінково
Сходяться з усіх шляхів стежки»* – до Дня Матері.
- 21.09 – *«Частенько одне одному бажають
Здоров'я, миру, спокою в душі.
Неприпустимо. Страшно, як вбивають...
Хай мир панує й спокій на Землі!»* – до Міжнародного дня миру.
- 25.09 – *«Мандрувати цікаво світами.
Купу вражень, емоцій в душі
Передати не можна словами.
Хай щастить же, туристе, Тобі!»* – до Дня туризму.
- 25.09 – *«Тернопільщина торує туристичної стежки»* – до Дня туризму.
- 28.09 – *«О вихователь! Скільки в тобі ласки,
Що віддаєш жертовно діточкам.
Ти, наче добра, ніжна фея з казки.
Ця роль в житті відведена жінкам»* – до Дня вихователя.
- 30.09 – *«Без музики життя пуста...»* – до Міжнародного дня музики.
- 23.10 – *«Ми, народи об'єднаних націй..., що об'єдналися за кращий світ»* – до 75-річчя Організації Об'єднаних Націй (1945).
- 6.11 – *«Як гул століть, як шум віків, як бурі подих, – рідна мова»* (М. Рильський); *«Рідна мова – народу основа»* – до Дня української писемності та мови.
- Виставки циклу **«Сторінками рідкісних і цінних видань»:**
- 03.02 – *«Поет-мораліст»* – 520 років від д/н Миколая Рея (1505–1569), польського письменника, музиканта, політика.
- 20.02 – *«Серце моє там, де моя батьківщина»* (Ф. Шопен) – 210 років від д/н Фредеріка Шопена (1810–1849), польського композитора, піаніста-віртуоза, педагога.

9.03 – «Співець української слави і волі» – Шевченкіана з колекції рідкісних і цінних видань.

Традиційними є виставки циклу «**Вітаємо ювілярів-науковців нашого університету**»: Барладин О. Р. – 60 років від д/н в. о. завідувача кафедри ортопедагогіки та фізичної терапії, к. м. н., доцента (13.01); Сивий М. Я. – 70 років від д/н завідувача кафедри географії та методики її навчання, д.г.н., професора (12.02); Барна Л. С. – 60 років від д/н доцента кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін (24.02); Чайка В. М. – 60 років від д/н декана факультету педагогіки і психології, д.п.н., професора (27.04) (20 переглядів на каналі YouTube) (<https://www.youtube.com/watch?v=-4 fsC0Fk7Q&t=6s>); Рокіцька Н. В. – 55 років від д/н доцента кафедри кафедри німецької філології та методики викладання німецької мови (17.07); Столяр О. Б. – 65 років від д/н д.б.н., професора кафедри хімії та методики її навчання (14.09); Олексюк Н. С. – 50 років від д/н д.п.н., професора кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи (15.09); Розумович О. А. – 60 років від д/н доцента кафедри філософії та суспільних наук (24.09); Калаур С. М. – 50 років від д/н доцента кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи (25.09); Смоляк О. С. – 70 років від д/н доктора мистецтвознавства, професора кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва (1.10); Царик Л. І. – 60 років від д/н, доцента кафедри теорії і методики української та світової літератури (2.10); Косович О. В. – 50 років від д/н завідувача кафедри романо-германської філології, д.ф.н., професора (19.10); Радчук Г. К. – 60 років від д/н завідувача кафедри психології розвитку та консультування, д.п.н., професора (22.10); Кондрацька Л. А. – 65 років від д/н д.п.н., професора кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва (20.11) (143 перегляди на каналі YouTube) (<https://www.youtube.com/watch?v=U9qpIkyeyvc&t=77s>); Матіяш В. В. – 55 років від д/н доцента кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти (8.12) (32 перегляди на каналі YouTube) (<https://www.youtube.com/watch?v=FO VW2xwMIA>).

Постійно діючі виставки:

- «На здобуття наукового ступеня».
- «Студенту-практиканту».
- «Сторінками нових книг».
- «Перлини нашої бібліотеки».

Упродовж 2020 року було проведено **тематичні перегляди (3)**:

24.10 – «Книжкові пам'ятки кириличним та гражданським шрифтом» – презентація покажчика: «Каталог фонду рідкісних видань наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

1.09 – «Те, що ми знаємо, – обмежено, а те, що ми не знаємо, – нескінченне» (П. Лаплас) – до Дня знань.

14.12 – «Батько українського театру» – 180 років від д/н М. П. Старицького (1840–1904), українського письменника (поета, драматурга, прозаїка), театрального і культурного діяча.

Підготовлено **бібліографічні огляди** літератури (12):

11.03 – «Кодекс честі як імператив життя» – 90 років від д/н Л. В. Костенко (1930), української поетеси, письменниці-шістдесятниці (у т.ч. в електронному форматі, http://www.library.tnpu.edu.ua/images/stories/pdf/kostenko_lina_1.pdf).

15.04 – «Наші здобутки за останніх п'ять років» – 80 років з часу заснування ТНПУ ім. В. Гнатюка та його Наукової бібліотеки.

1.09 – «Професія «Вчитель»: витоки і сьогодення» (з фонду рідкісних видань) – до Дня вчителя.

22.10 – «Професій на світі багато.

Свою, до душі, обери.

Щоб будні життєві, як свято,

Спокійно й щасливо пливли» – до Дня відкритих дверей у ТНПУ ім. В. Гнатюка.

13.10 – «О Пречиста Матінко Маріє!

Захищай своїх Синів завжди.

Чорний крук ще й досі кривду сіє.

Землю українську збережи!!!» – до Дня захисника України та Дня Покрови.

6.11 – Польські рідкісні і цінні видання XVIII-XIX ст. у фондах бібліотеки (20 переглядів на каналі YouTube) (<https://www.youtube.com/watch?v=XvDejQsNrB0>).

8.11 – «*Чистіша від сльози хай буде мова*» (М. Рильський) – відео-огляд літератури До дня української писемності та мови (131 перегляд на каналі YouTube) (https://www.youtube.com/watch?v=vUvlgRS0UU4&feature=emb_logo).

27.11 – «*Збережи пам'ять! Збережи правду!*» – до Дня пам'яті жертв голодоморів

30.11 – Відео-огляд літератури «*Види і функції страхування*» до студентської конференції «Дослідження особливостей різних видів страхування», присвяченої Міжнародному дню студента, яка відбулася 16.11.2020 р. на платформі Google Meet (модератор та організатором конференції Л. Б. Альтгайм – к.г.н., доцент кафедри географії України і туризму.) (14 переглядів на каналі YouTube) (<https://www.youtube.com/watch?v=4IPn7M63fuk>).

7.12 – Відео-огляд літератури «*Катерина Білокур – народна, самобутня художниця України*» – до 120-річчя від дня народження К. Білокур (46 переглядів на каналі YouTube) (https://www.youtube.com/watch?v=rc6GN_HPX-Q&t=2s).

Грудень – Відео-огляд літератури до 180 річчя від дня народження Михайла Петровича Старицького (1840–1904), українського письменника (поета, драматурга, прозаїка), театрального і культурного діяча (67 переглядів на каналі YouTube) (<https://www.youtube.com/watch?v=2YhxP0DfvqA&t=3s>).

3.12 – Університет і місто: співпраця задля майбутнього (до 480-річчя заснування Тернополя і 80-річчя ТНПУ імені В. Гнатюка) (15 переглядів на каналі YouTube) (<https://www.youtube.com/watch?v=ZmTTY3Chz8s>).

Кожного року, 9 листопада, в Україні відзначають День української писемності та мови і вшановують пам'ять Нестора Літописця, адже, за інформацією вчених, саме з його праць починається українська мова. Зважаючи на карантинні обмеження і дистанційну форму навчання студентів, працівники бібліотеки підготували **online-читання** до Дня української писемності та мови (131 перегляд на каналі YouTube) (https://www.youtube.com/watch?v=vUvlgRS0UU4&feature=emb_logo).

«...У ній усе: діброви й верболози,

Дніпра і Ворскли витканий атлас,

Козацька слава і кріпацькі сльози,

Ще й дума та, що вистраждав Тарас» (Дмитро Луценко) – літературні читання.

1. «Як гул століть, як шум віків, як бурі подих, – рідна мова» (М. Рильський) – виставка літератури (підготувала провідний бібліотекар відділу обслуговування Шанайда О. І.).

2. «Мова – наш найдорожчий скарб» – вступне слово (завідувач відділу обслуговування Ірик З. Й.).

3. «Мова наша чиста, солов'їна» – літературні читання:

– «Шануймо мову! В нас вона одна» – авторський вірш-присвята рідній мові; читає завідувач відділу обслуговування (читальні зали) Ірик З. Й.;

– «Наша мова» – вірш Юрія Рибчинського читає провідний бібліотекар читального залу Нагачевська Н. Я.;

– «Золоте курчатко» – вірш Ганни Чубач читає Голдобрей Марта (5 років, с. Прошова);

– «Рідна мова» – вірш Сидора Воробкевича читає провідний бібліотекар відділу комплектування і наукової обробки літератури Білецька Л. Я.;

- «Ой, яка чудова!» – вірш Марійки Підгірянки читає Коваль Артем (учень 2-А класу Тернопільської з/о школи I–II ступенів № 16);
- «Мово рідна, слово рідне...» – вірш Сидора Воробкевича читає завідувач відділу обслуговування (абонементи) Лецкалюк І. Г.;
- «Бринить, співає наша мова...» – вірш Олександра Олеся читає провідний бібліотекар відділу комплектування і наукової обробки літератури Білецька Л. Я.

4. «Ну що б, здавалося, слова...» – вислови відомих людей про мову (Білецька Л. Я., Нагачевська Н. Я., Сенів О. Р., Климчук О. І.)

5. «Чистіша від сльози хай буде мова» (М. Рильський) – відео-огляд літератури (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/kulturno-prosvitnytska-robota/92-kult/arxiv/3599-den-ukrainskoi-pysemnosti-ta-movy>)

До дня пам'яті жертв голодомору 1932–1933 рр. підготовлено *зустріч-реквієм online* (77 переглядів на каналі YouTube) (<https://www.youtube.com/watch?v=wbH7yF99T9k&t=1s>):

«Мільйони... Конкретної цифри немає.

Статистика точна в Творця...

Хай свічка в цей вечір у вікнах палає,

Щоб з миром спочила душа»

1. *«Мільйони тих, що голодом убиті, навіки стали пам'яттю і болем...»* (Наталія Волотовська) – виставка літератури за розділами:

- випробування голодом: злочин влади – трагедія народу;
- страшна правда голодомору в документах та матеріалах;
- 1933 – віч-на-віч зі смертю, як це було;
- Україна пам'ятає, світ – визнає.

Виставку підготували провідний бібліотекар читального залу Нагачевська Н. Я. і бібліотекар I категорії Коваль О. В.

2. *«Схиліться! Свічку запаліть.*

Хто у молитві, хто у серці чуйте,

Як кам'яніє краю біль століть,

Навіки до тридцятих ми прикуті» – вступне слово (провідний бібліотекар читального залу Нагачевська Н. Я.).

3. *«Голодомор в системі політичного терору комуністичної влади»* – виступ кандидата історичних наук, доцента кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства Сека Я. П.

4. *«Голод 1932-1933 рр. в сучасній історичній науці»* – виступ кандидата історичних наук, доцента кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Терещенка В. Д.

5. *«Збережи пам'ять! Збережи правду!»* – огляд літератури, провела провідний бібліотекар читального залу Нагачевська Н. Я.

6. *«Стискається серце в скорботі до нині.*

Запалена в вікнах свіча...» – вірш-присвята жертвам голодоморів (читає автор Зіновія Ірик).

Не маючи можливості провести Новорічні зустрічі в читальних залах offline, ми Всіх своїх користувачів і читачів привітали з Новим 2021 роком та Різдом Христовим online (142 перегляди на каналі YouTube) (<https://www.youtube.com/watch?v=nZmpolqqZ78&t=13s>).

Соціальний проєкт

З 2019 року на території бібліотеки працює розважально-ігрова кімната «Дитяча мрія» (для дітей віком від 3 до 11 років). Цей проєкт, розроблений працівниками бібліотеки

(Лохвицьким О. В. і Карепінь О. О.), є переможцем конкурсу соціально-інноваційних проєктів, який проводився в університеті 16-19 грудня 2018 р. за сприяння Британської ради.

Мета проєкту: 1) забезпечити короткотривале перебування дітей під наглядом в період зайнятості батьків шляхом створення розважально-ігрового простору на території наукової бібліотеки; 2) підтримка гендерно-справедливих можливостей для дотримання балансу між навчанням, роботою та сім'єю.

У 2020 році через запровадження карантинних обмежень кімнату змогли відвідати лише 26 дітей студентів та викладачів університету.

Міжнародна співпраця

28 серпня 2020 р. Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка відвідав Генеральний консул Республіки Польща в Луцьку Славомір Місяк і віцеконсул Генерального консульства Республіки Польща в Луцьку Тереза Хрущ. Гості спілкувалися з керівництвом університету і відвідали виставку стародруків у бібліотеці.

Огляд польських рідкісних і цінних видань XVIII-XIX ст. з фонду наукової бібліотеки провела директор бібліотеки Чайка І. А.

Матеріально-технічна база бібліотеки

Важливою складовою комфортності бібліотечного середовища, що забезпечує зустріч користувача бібліотеки з предметом його інформаційних потреб, є організація матеріально-технічної бази бібліотеки.

Матеріально-технічна бази бібліотеки – це приміщення, меблі, засоби зв'язку (телекомунікації), відеотехніка, копіювально-розмножувальна і комп'ютерна техніка, видаткові матеріали тощо.

Приміщення бібліотеки відповідає всім нормам.

Для читачів працюють читальні зали: загальний зал, зал суспільної літератури, зал філологічної літератури і видань іноземними мовами, дисертаційний читальний зал, зал рідкісних і цінних видань, зал електронних ресурсів.

Організація бібліотечного простору читальних залів забезпечує можливість контролю за розміщеними в них фондами і спостереження за користувачами з робочого місця бібліотекаря.

Територія читальних залів все більше використовується для організації культурно-дозвіллевих заходів та акцій. А у 2020 році у зв'язку з оголошеним карантинном і запровадженням дистанційної форми навчання і читальні зали, і культурно-просвітницькі заходи перемістилися у віртуальний простір (в online режим).

Освітній хаб (90 місць) – презентаційно-тренінгово-виставково-розважально-навчальний центр з комфортними умовами та необхідними технічними ресурсами для реалізації проєктів прогресивних, креативних експериментаторів та імплеметаторів освітніх змін.

У читальному залі філологічної літератури і видань іноземними мовами є куточок релаксації з комфортною зоною відпочинку.

Кількість комп'ютерів	76
у т.ч. к-ть серверів	3
Кількість автоматизованих робочих місць (АРМ)	76
у т.ч. АРМ для співробітників	36
АРМ для користувачів	40
К-сть комп'ютерів з доступом до Інтернету	76
у т.ч. для користувачів	40
К-сть копіювально-розмножувальної техніки (КРТ), всього	13
у т.ч. сканерів	1 планшетний, 8 штрихкоду
у т.ч. принтерів	1 лазерний, 1 матричний, 1 штрихкоду
БФП (багатофункціональні пристрої)	1
Проектор	1
Телевізор	1

Нове у роботі бібліотеки

Бібліотека упроваджує сучасні технології і розвиває інформаційні ресурси, розширює номенклатуру бібліотечно-інформаційних послуг, удосконалює форми і методи бібліотечної роботи. Реалізуючи концепцію відкритого доступу до результатів наукових досліджень, розвиває інституційний репозитарій, електронну базу корисних посилань на інформаційні інтернет-ресурси інших бібліотек, видавництва, освітні портали тощо; сприяє представленню публікацій науковців університету для індексування в міжнародних реферативних базах та пошукових системах (Scopus, GoogleScholar та ін.).

Велика увага приділяється розвитку публікаційно-видавничої та е-архівної діяльності, посиленню мас-медійної концепції в роботі бібліотеки.

Для кращої взаємодії книгозбірні із її читачами, залучення нових користувачів, поширення її нових інформаційних ресурсів, створено та активно наповняється відео-контентом YouTube-канал бібліотеки (<https://www.youtube.com/channel/UC9B6-aEs-KMldrr5rkve2KA>).

Активне формування бібліотекою університету фонду електронних ресурсів, оснащення комп'ютерами і ноутбуками, безкоштовний доступ до Інтернету, наявність програмного забезпечення для автоматизації бібліотечних процесів та ведення електронного каталогу, сприяли швидкій та ефективній переорієнтації обслуговування читачів з режиму offline на режим online в умовах оголошеного карантину і дистанційної форми навчання студентів.

У роботу бібліотеки упроваджена послуга online консультація через встановлену та налагоджену роботу такого сервісу комунікаційного програмного забезпечення як ZOOM.

Директор наукової бібліотеки
канд. пед. наук

Чайка І. А.